

Zdravíme pana
J. JELÍNKA,
Kanada

50 centů

TELEFONY:
(708) 749-1891
(708) 749-1898

6426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

DENNÍH LASA TEL

(USPS 002670)

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

Czechoslovak Daily Herald

VOL. XCVIV

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS

Established 1891

ČTVRTEK 21. ČERVNA 1990 - Čís. 45

THURSDAY, JUNE 21, 1990

BUKUREŠT - Rumunsko

Protikomunističtí demokraté se vrátili na hlavní náměstí v Bukurešti, kde minulý týden policie a horníci, loyální rumunskému prezidentu Ilescu, zbili lidi, aby rozehnali demonstrující. Asi sto lidí vykřikovalo hesla proti Ilescu, zatím co vojáci s klackami v rukou, hlídali. Dav se začal rozcházet po té, kdy nový ministr vnitra nabídl začátek dialogu.

Důstojník argumentuje s demonstranty na Universitním náměstí v Bukurešti.

Variant může být více

O ekonomické reformě s profesorem M. Zeleným

V minulých dnech federální vláda schválila harmonogram postupu naší ekonomické reformy. Názory na ni se mohou u různých ekonomů lišit. Proto jsme využili návštěvy řádného profesora systému podnikového řízení na Fordhamské univerzitě v newyorském Lincolnově centru Milana Zeleného a požádali jej o krátký rozhovor.

Můžete se našim čtenářům krátce představit? Pokračování na str. 4

Hotel z komunistické rekreace

Joseph A. Reaves

(Chicago Tribune, 6-13+1990)

PRAHA, Československo. - Až do listopadové "sametové revoluce", hotel Praha, který se nachází ve vlnitých kopečkách vysoko nad Prahou, byl exklusivním rekreačním střediskem vnitřního kruhu a svatyní československé komunistické strany. Nyní je jedním z nejlepších hotelů ve východní Evropě.

Minulý týden, kdy Československo mělo své prvé svobodné volby v posledních padesáti letech, hotel Praha se stal hlavním stanem šedesáti pěti členné delegace mezinárodních pozorovatelů, mezi nimiž

Pokračování na str. 4

Summit meeting USA - SSSR

Milý pane redaktore a čtenáři:

Nic dobrého nikdy nevyšlo z vrcholné schůzky (summit meeting) U. S. A. - SSSR. Prezident Bush nikdy neměl vítat Michaila Gorbačova v Americe, neměl by mu pomáhat z jeho těžkých hospodářských nesnází, a neměl by 70 let sovětského barbarismu - čehož posledním příkladem je potlačování touhy

Pokračování na str. 4

Euforie mírové dividendy

Anthony Harrigan

Washington. Místo přestavby na rozumném základě, demokratická většina v Kongresu zamýšlí rozpustit americké vojsko a ponechat Spojené státy s nejmenší armádou, jakou kdy měly od konce první světové války. Kongresní liberálové by podnikli tuto akci proto, aby dosáhli "mírové dividendy", čili peněz (ušetřených na zbrojení) pro nové programy - t. zv. entitlement programs.

Většina v Kongresu ignoruje skutečnost, že Gorbačovův režim nadále věnuje asi 20 procent hrubého národního produktu SSSR na svou armádu. Sověti stále ještě mají 300.000 vojáků ve Východním Německu; zredukovali celkový počet divisí, ale zmodernizovali a celkově zlepšili své pozemní vojenské síly. Sovětský svaz pokračuje v přidávání raket k svému nukleárnímu arsenálu. V roce 1989 přidali Sověti více tonáže ke svému loďstvu než v kterémkoliv jiném roce osmdesátých let.

Pokračování na str. 5

Volit Wildera za V. P. v 1992?

William A. Rusher

Je příliš brzo než abychom spekulovali, kdo vyhraje prezidentskou nominaci za demokratickou stranu v roce 1992. Ale ačkoliv se to zdá být zdánlivě protismyslným, myslím že je to poměrně téměř jisté hádat, kdo bude nominován na úřad vice-prezidenta.

Bude jím guvernér Douglas Wilder z Virginie. Volba Wildera je výsledkem logiky a ta ho činí takřka nevyhnutelným kandidátem. Od dob Franklina Roosevelta, američtí černí voličové byli pevně loyální demokratické straně. V každé prezidentské soutěži více než 90 procent černých hlasů bylo vhozeno do uren pro demokratického kandidáta. A v bitvách daleko dole na volebním lístku, podíl kandidátů byl často stejně vysoký.

Pokračování na str. 5

Zprávy ZE SVĚTA

NEW YORK - N. Y.

Nejvyšší soud Spojených států rozhodl v poměru 6:3, že policie má právo k postavení kontrolních závor na silnicích za účelem zachycení podnapilých řidičů. Zastavení každého vozu je dovoleno a neporušuje čtvrtý dodatek ústavy, který zakazuje "bezdůvodné prohlídky a zabavení atd." V odůvodnění napsaném hlavním nejvyšším soudcem Rehnquistem, soud potvrdil právo podobného kontrolního bodu postaveného ve státě Michigan v roce 1986. Zatím co užívání kontrolních bodů je velice rozšířeno, soudcové nesouhlasící s nálezem prohlásili, že není žádného důkazu, který by potvrdil větší účinnost kontrolních bodů před užíváním policejních sil pro dopravní hlídky.

WASHINGTON DC.

Senát zaslal Bílému domu zákon, který by měl zaručit zaměstnancům až 12 týdnů neplacené dovolené ročně v případě narození dítěte, adoptace či onemocnění v rodině. Tato akce může připravit situaci pro eventuelní užití práva veta a konfrontaci s administrací, která je spojencem obchodních zájmů, oponujících takovému zákonodárství.

FAA (Federal Aviation Administration) odhalila plány na instalaci citlivějších roentgenových přístrojů a detektorů kovu pro letiště, které mají snížit nebezpečí teroristických útoků na letadla. Mezitím ministerstvo dopravy zřídilo úřad výzvedné služby a bezpečnosti, který má za úkol vypracovat bezpečnostní pravidla pro námořní a leteckou dopravu.

Sununu upevnil svůj vliv na politické operace Republikánské strany. Nedávné přesuny zaměstnanců Bílého domu a nemoc předsedy GOP Lee Atwatera, který trpí nádorem na mozku, zvětšily moc šéfa zaměstnanců. S odchodem politického ředitele Bí-

lého domu James Wraye do hlavního stanu strany, jeho odpovědnosti byly převzaty blízkými pomocníky Edwarda Rogerse a Davida Carneyho.

Spojené státy hledají cesty, jak ovlivnit radikální linii nové vlády v Izraeli. Zatím co Baker veřejně vyklepává kožich Šamirovi, někteří analytisté vidí v novém zahraničním ministru Israele, Levym, možnou odpověď vedoucí ke zlepšení vzájemných poměrů. Zde vidí jeho postavení jakožto schod do posice, ve které by mohl nahradit ministerského předsedu Šamira. Proto také ví, že nemůže být v čele jednání, která by vedla k rozbití poměru mezi Spojenými státy a Israelem.

Mezitím několik členů výboru pro zahraniční záležitosti domu zástupců, soukromě vítají Bakerovy tuhé poznámky. Někteří členové neoficiálního "židovského tajného poradního sboru" navštíví asi velmi brzy Jerusalema, aby varovali před rostoucím hněvem Spojených států. Velká a nedaleká zkouška tohoto poměru nastane ve formě jednání kongresu o schválení 400 milionové půjčky, která by zaručila přesídlení sovětských Židů. Administrace chce ujištění, že peněz nebude užito k tomu, aby noví imigranti byli usazeni v Izraeli okupovaných územích.

BUKUREŠT - Rumunsko

Rumunský ministerský předseda Iliescu zmobilizoval tisíce horníků, aby potlačili protesty proti komunistické vládě. Po dvou dnech násilí ve kterých jeho bezpečnostní oddíly se střetly s protikomunistickými demonstranty v Bukurešti, nově zvolený prezident povolal havíře, kteří v proudech vnikli do města, kde mlátili lidi klacky a sekerami a vydrancovali kanceláře oposice. V městě bylo vidět pouze nepatrný počet policie a vojáků. Horníci byli zřejmě ponecháni sami, aby udrželi pořádek. Úředníci ministerstev zdravotnictví hlásí, že v těchto nepokojích bylo zabito 5 lidí a 277 zraněno. Státní televize oznámila, že tamní ministr vnitra byl nahrazen.

Bushova administrace odsoudila "v nejšílnějších možných výrazech", co nazývá "vládou inspirovaného násilí ozbrojených civilistů" v Rumunsku.

BOGOTA - Colombie

Colombijská policie zabila ideového genia Medellinovy kokainové skupiny, která vede válku proti vládě. Bomba umístěná v automobilu vybuchla později blízko policejního místa v předměstí Bogoty, kde vůdce kokainové tlupy byl zabit. Rozhlasová zpráva oznámila, že bomba zabila dvě osoby a ranila dalších 20.

MONROVIA - Liberia

Tisíce protestujících kráčelo ulicemi Monrovie a skandovali "zastavte zabíjení". Žádali také, aby Spojené státy pomohly ukončit tamní válku mezi kmeny domorodců. Liberiánská církevní rada požádala Spojené státy, aby poslaly do země oddíly, které by udržovaly pořádek. Rozmluvy mezi vládou a její opozicí, které se konají v sousední Sirra Leone, jsou zatím bezúspěšné.

BRUSEL - Belgie

Mnoho se mluví o jednotné Evropském společenství. Veřejné mínění se však rozchází. Někteří jsou pro a někteří proti. Odpůrci jednotné měny tvrdí, že Evropa by byla uvržena do "brazilského stylu" inflace. Nikdo však neříká proč.

LONDYN - Anglie

V důsledku prodeje zlata Saudskou Arabii a vyhlídky prodeje kovu Sovětským svazem za účelem získání hotových peněz, ceny zlata se zapotáčely. Jeho cena klesla za jeden den z \$351 na \$340 za jednu unci. Podobná akce Saudské Arabie byla na jaře tohoto roku příčinou dvou dramatických poklesů, včetně dne 26. března, kdy cena zlata klesla najednou o 29 dolarů. Avšak rychlým zásahem ústřední banky, která velikými nákupy neraženého kovu zastavila a v některých případech i nahradila finanční ztráty z předešlého dne. Cena zlata v Londýně byla upevněna na \$345.85, stále nejnižší od července 1986. Ceny kovu trhu komodit na burse v New Yorku se pohybovaly ve stejné výši, \$346.80, tedy jen trochu výše než byl nejnižší bod toho dne, \$346.

Účinek arabského prodeje a vyhlídky, že Sovětský svaz potřebuje hotovost ve tvrdé měně, zapříčinily vlnu pesimismu, která všeobecně otfásla trhy komodit a způsobila pokles cen.

Dáme-li jednu a jednu dohromady, Sověti mají finanční problém. Z Londýna se dále hlásí, že Sověti klepají na dveře bankéřů západní Evropy, ale dveře jsou jim přiraženy na nosy.

ské notorické ekonomické problémy spolu s negativní mezinárodní platební bilancí, byly příčinou horečné činnosti a návštěv sovětských představitelů finančního světa v Anglii, Západním Německu a Švýcarsku. Sověti, včetně odpovědných úředníků z moskevské banky pro zahraniční hospodářské záležitosti, hledají nové půjčky ze západu, které by je přenesly přes dobu, kdy jejich staré úvěry budou splatné a aby usnadnily jejich finanční likviditu a solvenci, které vedly k odložení nutných nákupů a platů zahraničním věřitelům. Dá-li se tedy jedna a jedna dohromady, Sovětský svaz stojí před finančním bankrotem.

HOUSTON - Texas

Pomoc Moskvě může být příčinou debaty mezi Spojenými státy a Německem. Ačkoliv nebylo nic oficiálně uveřejněno, Gorbačov "ve všeobecné rozmluvě" nadhodil během své schůzky s Bushem, možnost eventuelní pomoci západu jeho uskrápnuté ekonomii. Avšak Německo, které se obává možného chaosu v sovětské ekonomii, který by mohl být překážkou jeho sjednocení, má v plánu nutiti rychlou a větší akci, které však Spojené státy odporují.

Sověti většinou chtějí přístup k trhům obchodních úvěrů, ne dotace či vládní úvěry. Ale Spojené státy žádají, že především musí být rozřešen problém Litvy a emigrace (pozn. rozuměj Židů) a také musí být přijat lepší ekonomický plán. Gorbačov by totiž pravděpodobně užil půjčeného kapitálu na nákup spotřebního zboží, aby utlumil nelibost; mimoto ještě má se za to, že se pokouší o získání masa a mléčných výrobků z Německa, aby usnadnil přechod k tržní ekonomii.

Jedním z výsledků nedávné schůzky Gorbačova s Bushem je možnost, požádat Skupinu 24, to jest organizaci dvaceti čtyř průmyslových států, které pomáhají východní Evropě, aby prostudovala sovětské potřeby a dala své nálezy k dispozici pro další jednání.

SOFIE - Bulharsko

Bývalí komunisté spějí za vítězstvím v parlamentě, prvních to kvalifikačních volbách v Bulharsku. Jsou podporováni voliči, kteří dávají přednost pomalejšímu tempu v proponovaných změnách. Avšak parlament, první svobodně zvolený zákonodárný sbor v Bulharsku v osmapadesáti letech, bude obsahovat mnoho opozičních osobností. První kolo hlasování se konalo uplynulou nedělí.

Pokračování na str. 3

Během minulého měsíce sově-

Czechoslovak Daily Herald

DENNÍ HLASATEL

Established 1891

6426 W. CERMAK ROAD, BERWYN, ILL. 60402
TEL.: (708) 749-1891 and 749-1898

Second class postage paid at Berwyn, Illinois
Published Tuesdays, Thursdays and Sundays, except holidays

SUBSCRIPTION PRICES (CENY PŘEDPLATNÉHO):

UNITED STATES		CANADA (in US Dollars)	
Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)	Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)
3 months \$25.00	\$15.00	3 months \$ 35.00	\$18.00
6 months \$42.00	\$25.00	6 months \$ 55.00	\$30.00
12 months \$80.00	\$42.00	12 months \$100.00	\$52.00

Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny čtenáře, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články ztotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zaslané články. Zaslané rukopisy se nevracejí. Za změnu adresy účtujeme \$3.00.

OVERSEAS in US Dollars	
3 months \$ 38.00	\$22.00
6 months \$ 70.00	\$35.00
12 months \$125.00	\$63.00

BERLÍN - Německo

Východní část Německa uvažuje o okamžitém sjednocení se Západem. V pohybu, který jen zdůrazňuje politickou těkavost národa, východoněmečtí zákonodárci debatovali o návrhu, dle kterého by prostě rozpustili zemi a sloučili se se západní částí Německa. Ale po naléhání hlavního představitele východní části Německa de Maiziera, který je požádal aby se umírnili, předali tento problém zvláštnímu výboru. Ministerský předseda namítal, že je mnoho otázek, které by měly být vyřešeny. Kancléř západní části Německa Kohl, který se účastnil zasedání ve východní části Berlína řekl, že obě části Německa se dohodly na textu deklarace, která by zaručila západní hranice Polska.

Parlamenty obou částí Německa plánují tento týden rozhodnutí, které by dalo konečný souhlas státní smlouvě na zřízení ekonomické a peněžní unie.

VILNO - Litva

Litva bude volit o plánu, který by je dostal ze slepé uličky s Moskvou. Zákonodárci mají hlasovat, snad dokonce již dnes, o moratoriu prohlášení nezávislosti této baltické republiky ze dne 11. března. Jde o pokus dostat se z mrtvého bodu, na kterém zůstalo jednání s Moskvou. Avšak jeden ze starších předních činitelů vyjádřil své pochybnosti, že by parlament potvrdil kompromis s Moskvou.

V Moskvě pokrokoví zákonodárci v komunistické straně oznámili, že možná opustí sezení kongresu strany, který má začít v době dvou týdnů. Tím by připravili jeviště pro první rozkol strany téměř v sedmdesátiletých.

Hlavní skupina strany v Moskvě uveřejnila před-kongresní program, který kritizuje své vůdce pro to, že se nechali zahnat do "ideologické a organizační krise".

Zprávy AMERICKE

NEW YORK - N. Y.

Stavební podnikatel a spekulant s realitami, Donald Trump opomenul zaplatit splátku 30 milionů dolarů, která byla splatná včera, držitelům podřadných dluhopisů vystavených Trump Castle casinem. Trump byl povinen zaplatit dlužnou částku spolu s úrokem na dluhopisy užitě k financování hotelu Atlantic city a herny. Má k zaplacení lhůtu do deseti dní. Trump je ve spojení se svými bankéři, kterým dluží asi 2 biliony dolarů a dosáhl prozatímní dohody, že tento týden obdrží novou půjčku v obnosu 60 milionů dolarů. Tato

dohoda je však ohrožena, jelikož ostatní banky zmařily plány k uspořádání půjčky, jež by jim dala protihodnotu v některých majetcích Trumpa za půjčku a za odložení splátek. Trumpova organizace oznámila, že v pátek zaplatila úroky na dluhopisy vystavené na Trump Plaza hotel a že také úrok na splátku půjčky na Taj Mahal, který byl splatný dne 15. května, byl již také zaplacen.

Jakožto reakce na události a prohlášení Trumpovy organizace, Moodyho investiční služba, Inc., snížila odhadnocení dluhopisů (bondů) vystavených na Taj Mahal a Plaza. Prodejní cena dluhopisů vystavených na Taj Mahal byla 56 centů na dolar a na Taj Mahal asi 19 centů na dolar. Dle Johna Morana, trhovce u Advest Inc., nabídka sice klesla po oznámeních, ale nebylo žádných zájemců.

Mezi hlavními bankovními domy, které dosáhly na začátku týdne dohody s Trumpem, jsou Citycorp, Bankers Trust Corp. of New York, Chase Manhattan bank a Manufactures Hanover bank. Ovšem ostatní bankovní domy, které jsou důležité k uzavření celého obchodu se zdráhají.

WASHINGTON DC.

Mluvčí prezidenta Bushe řekl, že Bílý dům užije práva "veta" a zamítne zákon, který by dal rodičům dovolenou ze zaměstnání v případě narození dítěte či onemocnění dětí. Tím se Bush dostává do přímého konfliktu se svými vlastními volebními prohlášeními a s mnohými republikány, kteří hlasovali pro tento zákon. Mnozí republikáni, kteří jsou na volební listině připravené pro listopadové volby, podporovali zákon o dovolené z rodinných důvodů. Mezi nimi je také paní Lynn Martin z Illinois, která kandiduje do senátu proti nynějšímu demokratickému senátorovi Paulu Simonovi. Mezi přívržence navrhovaného zákona jsou také demokratičtí senátoři Edward Kennedy z Massachusetts a Christopher Dodd z Connecticut, oba tradiční a dědiční krajní liberálové.

DETROIT - Michigan

Výsledky "oslav" vítězství detroitských reprezentantů, kteří vyhráli mistrovství Spojených států v košíkové. 7 lidí bylo zabito a stovky jich bylo zraněno střelbou z pušek, revolverů, pobodáno nožem či v důsledku praček. Velká řada obchodů byla vyloupena. Něco podobného se stalo v tomto "motorovém" městě v roce 1984, když domácí mužstvo vyhrálo mistrovství "světa" v baseballu. Sportem ku zdraví a v zdravém těle zdravý duch.

GALVESTON - Texas.

Posádky pracující na odstranění olejové "skvrny" obklopující hořící tankovou loď Mega Borg,

vypustily bakterie, které mají vyčistit - "snísti" - rozlitý olej. V pokusné formě posádka člunu pobřežní stráže smíchala bakterie s mořskou vodou a postříkala jednu část skvrny, která měří asi 30 mil.

Tento proces je znám pod jménem bioremediation. Nikdy nebyl ještě užit na oleji rozlitém na širém moři, ačkoliv experimenty v laboratořích byly úspěšné. Bioremediation je užívána po léta k vyčištění míst, kde jsou shromážděny hazardní odpady, k čištění kanalizace a pod. Bakterie snědí olej a redukují jej na mastnou hmotu, kterou pak snědí ryby...

WASHINGTON DC.

Těžce postižena kritikou pro svou činnost ve věci vyšetřování podvodů v bankách a spořitelnách (S&L). Bushova administrace se připravuje, aby požádala o dalších 50 milionů dolarů na výlohy spojené s najmutím dalších státních žalobců a vyšetřovatelů finančních podvodů v celé zemi. Činitelé administrace prohlásili v pátek, že návrh jim umožní, aby najali 100 dalších žalobců a 150 až 200 agentů FBI, kteří by určili kolik podvodu bylo příčinou zhroutil se několika set bank a spořitelen.

FBI má nyní v poli asi 600 agentů, kteří vyšetřují tvrzení, že kriminální podvody hrály hlavní úlohu v uvržení obchodu spořitelen do tak hluboké krize, že eventuálně bude třeba k záchraně bankovníctví částky mezi 300 až 500 bilionů dolarů, které bude ovšem nucen zaplatit daňový poplatník.

William Seidman, hlava společnosti vybavené federálními výsadami, která má za úkol uspořádat záchranu bankovníctví, řekl, že existují důkazy o kriminálních podvodech 60 procent spořitelních institucí, které přišly do úpadku.

Cestování po sovětsku

Ještě nikdy nebylo v Sovětském svazu tak snadné dostat úřední povolení k cestě do zahraničí, jako teď. Desetitisíce sovětských občanů, kteří mají pozvání od svých příbuzných či známých ze zahraničí, kteří si obstarali šest pasových fotografií a předložili vyplněný třístránkový dotazník, dostalo v uplynulých třech měsících cestovní pas. Jenže se nyní musejí potýkat s jinou těžkostí: nedostanou letenku na západ.

Příčina této nesnáze tkví ve změně obchodní politiky sovětské letecké společnosti Aeroflot. Jak referoval list International Herald Tribune, ještě v létě m. r. prodával Aeroflot normálně - za rubly letenky americké letecké společnosti Pan-Am, které jí ovšem musel hradit v dolarech. Zájemců o ně však bylo prý tolik, že Aeroflot musel "přitáhnout brzdy". Takže teď jsou v Sovětském

svazu k dostání letenky západních leteckých společností jen za devízy - dolary, západoněmecké marky, libry či franky: za rubly lze letět jen s Aeroflotem, což způsobilo, že jsou lety Aeroflotu vyprodány na několik měsíců dopředu.

Komu se nechce tak dlouho čekat, tomu prý dají u přepážky Aeroflotu dobrou radu: aby si nechal letenku zaplatit a poslat svými přáteli či příbuznými v cizině. Podle hesla: Když o vás tak stojí, tak vám snad i tu cestu zaplatí. rfe-m

Cena záchrancům bílých myší.

Pojem ze světa automobilismu - Wankelův motor - asi znáte. Méně lidí určitě ví, že německý konstruktér Felix Wankel založil nadaci, která uděluje každý rok cenu 30 tisíc západoněmeckých marek za nějaký pozoruhodný objev v oblasti ochrany zvířat. Tato cena byla nedávno udělena v Mnichově. Dostali ji tři britští vědci Duncan Smith, John Trehewey a Barry Fisher - "záchranci milionů bílých myší". Tito tři totiž vynalezli chemicko-elektronický způsob kontroly kvality průmyslově vyráběného hormonu insulínu, nezbytného pro miliony diabetiků, čili lidí trpících cukrovkou, na celém světě. Až dosud bylo třeba účinek každé várky tohoto injekčního prostředku kontrolovat na živých myších: způsob těchto tří je mnohem rychlejší, lacinější - a obejde se úplně bez pokusných zvířat. Bílé myši by se zaradovaly, kdyby to věděly. rfe-m

Elektronický tenisový kurt ...

... není nějakou hudbou vzdálené budoucnosti, ale už skutečností, alespoň v Americe. Pokusně se na něm už hrálo a jistě nebude dlouho trvat, než se tato novinka probouje i do Flashing Meadows a na jiné turnaje nejlepších tenistů světa. Oč jde? O to, aby nebylo na rozhodnutí pomezních rozhodčích, byl-li ten či onen míč v outu nebo ještě uvnitř hřiště. Rozhodovat o tom bude počítač - a dokonce nejen světlem, at' už zeleným nebo červeným, ale pololidským, polokompjútrovým výrokem. Prohlásí-li "out", nebude pak proti tomu odvolání. Počítače se obvykle nemýlí. Celé hřiště i jeho okolí budou pochopitelně elektronicky "podchycené", a hrát se bude zvláštními míčky s uvnitř zabudovanou spirálou, jejíž dotek s hrací plochou vyvolá či nevyvolá patřičný efekt. Zlí jazykové tvrdí, že tenis pak ztratí hodně ze své přitažlivosti. Hádance popudlivého Mc Enroea se soudci bývaly přece pro mnohé tenisové fanoušky nezapomenutelným zážitkem. rfe-m

Variant může ...

"V roce 1964 jsem dokončil Vysokou školu ekonomickou v Praze, mám titul inženýra. Další tituly jsem získal na univerzitě v Rochestru v New Yorku. Nyní jsem přednášel na obchodních fakultách Kolumbijské univerzity v New Yorku, na univerzitě v Jižní Karolině, také na Vysoké škole ekonomické v Kodani a na Institutu pro vyšší studia podnikového řízení v Bruselu. Hodně publikuji".

Jaký je váš názor na naši radikální reformu?

"Myslím si, že je třeba vytvořit k ní alternativu. Radikální reforma v ČSFR je velmi podobná tomu, co se dělalo v Polsku a tam vyložené došlo ke společenské krizi, ke které dochází dnes, po pěti letech perestrojky, i v Sovětském svazu. Proč bychom měli být výjimkou, když neděláme nic jiného, než ostatní? Byli bychom tak trochu nafoukaní, kdybychom si mysleli, že síla myšlenek našich ministrů toto nebezpečí od nás odežene.

Domníváte se, že toto nebezpečí je u nás značné?

"Je velmi vysoké, protože ve vládních návrzích se nemluví o tom, jak vlastně rušit monopolní vztahy, státní podniky a společnosti. Budeme mít starou strukturu monopolně a státně-byrokraticky řízenou. Do toho se mají pustit jakési makroekonomické zásahy, např. uvolnění cen. Když se však uvolní ceny, logicky je každý zvýší na maximum a lidé si nebudou moci mnoho dovolit. Po krátké době se zjistí, že všeho je v obchodech dost, ne proto, že se více vyrábí, ale naopak - méně nakoupí. Zboží se přestane pohybovat, výrobci nebudou mít možnost vyrábět a tak budou hledat možnosti uplatnit investice jinde - například v zahraničí. Riziko je dost velké a měly by se diskutovat i jiné možnosti, jak tomuto nebezpečí předcházet".

Jaké navrhuje alternativní řešení?

"Je třeba si uvědomit, že nemůžeme manipulovat s cenami a mzdami dokud máme ekonomické struktury stejné. Ceny a mzdy mi samy struktury nezmění. Je třeba začít uvolňovat podniky a převádět je do soukromého vlastnictví zaměstnanců. Začal bych v takových odvětvích, kde je to nejvíce vidět - v obchodech, restauracích, hotelech. Pak bych začal z některými JZD, později třeba s oděvním a s módním průmyslem, kde se nedá nic zkazit. Jakmile se začnou vztahy upevňovat, lidé začnou podnikat, soutěžit, vytvářet tlak a ceny, které teprve po čase mohou zvednout. Ne opačně, jak to chce udělat vláda. Začal bych v té mikroekonomice, službách, u vybraných odvětví, kde je to nejjednodušší. Potom, za dva až tři roky, bychom mohli uvažovat o těžkém průmyslu, kde je situace složitější".

Ptal se Karel Žitek

Summit meeting ...

Litvy po nezávislosti zamést pod koberec Bílého domu.

Jako vůdce místní odbočky John Birch Society bych rád zdůraznil totální nevážnost Sovětského svazu k důležitým úmluvám po mnoho let. Poslední pakt, INF treaty (Intermediate Nuclear Forces treaty) byl již Sovětským svazem porušen několika způsoby. Vrcholné schůzky zvou k dalším zradám.

Ale i když nejsou pro nadcházející "summit" plánovány žádné dohody o zbrojení, přece bych kritisoval plány na schůzku těchto dvou vůdců.

Jaký signál posílá taková schůze utiskovaným lidem v Litvě a jiným národům, stále ještě pod kontrolou Kremle? Spojené státy po 50 let odmítaly formální přijetí pohlcení Litvy Sovětským svazem. A nyní, právě v době, kdy Litvinci se snaží o znovunabytí své nezávislosti, tváří v tvář dalším příkladům sovětské tyranie, vůdce Spojených států by si sotva měl přituknout šampaňským s hlavním sovětským tyranem.

Birch Society zůstává ostře kritickou co se týče slabého výkonu presidenta Bushe při summitu na Maltě koncem roku 1989. Při schůzce s Gorbačovem prezident souhlasil s "exportními importními bankovními půjčkami zaručenými poplatníky, se stavem pozorovatele v GATT, mezinárodní obchodní organizaci, s americkými investicemi v SSSR zaručenými poplatníky, a se stavem národa nejvyšších obchodních a půjčkových výhod v budoucnosti".

Souhrn toho všeho znamená udržování při životě vládu sovětských utlačovatelů. A zcela to ignoruje Gorbačovu roli při masakrování statisíců afgánských civilistů a dodávání zbraní revolucionářům ve Střední Americe.

Cítím velice silně, že místo toho by měl prezident Bush informovat Gorbačova, že Spojené státy nebudou mít nic víc do činění se sovětským vůdcem, dokud nebudou odstraněny všechny známky tyranie z těch mnoha národů, které pod ní trpí, a dokud všichni komunističtí zločinci nebudou spravedlivě potrestáni za své monstrosní zločiny proti lidskosti, které stále pokračují.

Upřímně, Bruce Taber
Tel. (217)948-5249

Hotel ...

se nacházel také senátor Chris Dodd (dem. z Conn) a John McCrain (rep. z Ariz.). Mimo senátorů, kteří se promenádovali podél vyleštěných mramorových schodišť, kde dříve přední komunističtí představitelé si přicházeli odpočinout, byl dřívější irský ministerský předseda Garrett Fitzgerald, televizní producent ze Spojených států, Lorne Michaels a hvězda z reprodukované hudby Paul Simon.

Hotel, který se nachází asi 20 minut jízdy od Prahy, je elegantní, zaokrouhlený, pětiposchodový, hnědo-bílý cihlový palác, posazený uprostřed pečlivě manikurovaného trávníku. Každý ze stovacetidvou pokojů má balkon s panoramatickým výhledem na jedno z nejkrásnějších měst celé Evropy. "Praha" je pouze jedním ze tří pražských hotelů, odkud lze přímo vytočit mezinárodní telefonní čísla. V hotelu je sauna, místnosti celé vyplněné šachovými stolky, krytý basen a rozlehlá jídelna, která přehlíží upravené zahrady.

Od loňského roku, kdy železná opona spadla, Praha se stala oblíbeným turistickým cílem. Ale přepad návštěvníků Prahy ze Spojených států, západní Evropy a Japonska byl příliš velký pro československé antikvární zařízení, než aby je mohlo zvládnout.

Pokoje hotelů jakéhokoliv druhu jsou žádány měsíce dopředu. Hotely první třídy je ještě daleko těžší najít. To je jedním důvodem proč nová vláda prezidenta Havla převzala 10 let starý hotel Praha a otevřela jej veřejnosti.

Ještě těžší je najít jídelny. Většina slavných pivnic a vepřo-knedlo restaurací je zaplněna organizovanými turistickými skupinami z Východního a Západního Německa. Pro jednotlivé turisty bez vlivných přátel, je téměř nemožné, aby mohli někde jísti s výjimkou svých hotelů - někdy ani to není možné.

Ale spěch s obstaráním jídla a spánku neutlumil ani trochu sváteční náladu jak návštěvníků tak i domácích obyvatel v opojných dnech československého prvního svobodného léta ve více než čtyřiceti letech. Umělci a trhovci všeho druhu v řadách okupují historický Karlův most a nabízejí své služby ve dne v noci, hrají populární hudbu a zabývají se podomním obchodem ve vyložené pout'ové atmosféře.

Na Staroměstském náměstí, kde bomba zranila asi 20 lidí a otřásla nevinností nově nalezené svobody, policie začla pravidelnou inspekci osobních dokumentů. Ale ani policejní prohlídky či vzpomínka na bombu neutlumily sváteční náladu.

Zahradní pivnice jsou stále zaplněny až do posledních nočních hodin a známější výčepní lokály jsou tak naplněny, že fronty čekajících se táhnou většinou dne až do ulic. Nejrušnější ze všech je pivnice "U Fleků", založená v roce 1499 a slavná svým pullitrovým džbánkem černého piva, flekovským ležákem, který je vařen v sousedním domě. Dokonce i v nejčernějších dnech komunismu "U Fleků" bylo vždy plno. Nyní však davy jsou pečlivě opatrovány kapitalistickými podnikateli.

Prodáváči, kteří nabízejí čerstvé květiny za 40 centů puget, nejsou schopni dodat dostatek květin řadám zákazníků sedících jeden vedle druhého kolem těžkých, picknikových dubových stolů.

Stejně důsledná i když ne tak četná je nová generace podnikatelů, kteří prodávají voskové svíce v podobě poprsí Lenina, zakladatele sovětského komunismu, nyní vyvrhele.

Ale ani nejnovější cetka nemůže odvrátit lidi Československa od jejich piva. Pivo jest náboženstvím v této zemi, slavné perfektností plzeňského pivovarečného procesu. Jedna z dvaadvaceti politických stran, která se zúčastnila voleb konaných minulý týden, nazývá se strana přátel piva. Její program uveřejněný těsně před volbami hlásal "boj proti alkoholismu, zatím co současně nabádal k větší spotřebě piva a doporučoval zlepšení jeho kvality a snížení jeho ceny". "Strana chce dát podnět k uspořádání pivních slavností v Plzni", kde plzeňské umění ve vaření piva bylo tak zdokonaleno a chce, aby rok 1991 byl prohlášen za "Mezinárodní rok českého piva". Vzdor programu, který by zcela jistě většina Čechoslováků podporovala, strana obdržela méně než jedno procento hlasů.

Pomozte nám rozšířit okruh předplatitelů!

SIŇCE 1921... First National Bank of Cicero

Provádí bankovní služby veřejnosti.

Základ spolehlivé společnosti

6000 West Cermak Road.

2500 South Cicero Ave.

Cicero Illinois 60650 Phone 780-5000 Member FDIC

Republikáni (a někteří černí) si stěžovali, že tato nerozlišující lojalita prostě dovolovala demokratické straně, aby si byla jista s černými hlasy. Ale znamená-li toto, že demokraté by byli opomenuti dáti, co většina černých voličů chtěla, pak toto není ovšem pravdivé. Naopak, demokratický kongres a prezidentské administrace navrhovaly a přijímaly jedno sociální opatření za druhým a jejich dopad byl pocitován hlavně v obcích černých. Kritikové si často stěžují, že dopad byl negativní - jako v případě dobře sice zamýšleného, ale katastrofálního programu "Pomoc rodinám" se závislými dětmi, který takřka zcela zničil černé rodiny s dvěma rodiči. Avšak o vůli demokratů, aby bylo pomozeno černým Američanům, není žádných pochyb.

A co více, národní vedení demokratické strany bylo samo svědkem ostrého vývoje v poměru černých, kteří se účastnili stranické práce. V roce 1988 na národní konvenci v Atlantě, téměř jedna třetina delegátů byla černá. A po ukončení konvence kompetentní politická osoba jménem Ron Brown, stala se národním předsedou strany. Byla to tato úzká symbiosa mezi demokraty a černými, která umožnila Jesse Jacksonovi, aby se stal národní figurou, neboť se ucházel o prezidentskou nominaci strany v roce 1984 a pak opět v roce 1988. Mnozí demokraté cítili, že přišel čas, aby strana jmenovala černého - ne-li na úřad prezidenta, pak alespoň na úřad viceprezidenta.

Ale tytéž kvality, které udělaly Jacksona tak viditelným na národní scéně, zapříčinily takřka nemožným, aby ho strana jmenovala pro jakékoliv místo na kandidátní listině.

Jeho pouliční oratorský způsob vyjadřování myšlenek, jeho většinou levicová politika a aurora antisemitismu, která se zrodila jeho popisem New Yorku jakožto "Hymietown" a jeho přátelství s Louistem Farrakhanem, to vše se srotilo proti němu.

A přece jen zdá se býti jasným, že jeho úmyslem je hledati opět prezidentskou nominaci v roce 1992. Jeho nároky jsou silnější než byly kdykoliv před tím, i když pouze následkem seniority, a přec dáti ho na volební lístek, bylo by takřka sebevražedné. A zde nastupuje Doug Wilder.

Wilder, stříbrovlasý černý politik s měkkým hlasem, mírným chováním byl zvolen v listopadu minulého roku nepatrnou většinou guvernérem Virginie - první černý, který vyhrál funkci guvernéra v této zemi od doby rekonstrukce. Je význačné, že od té doby získal si název "umírněný", tak jako mnoho jiných demokratů. Svým vystupováním i politickými názory je takřka protikladem Jacksona. Již nyní cestuje po Americe a vyzývá stranu, aby se vyhnula levičáctví a držela se "hlavního proudu" víry občanů. Takové rady budou hudbou uším mnoha delegátů na konvenci demokratické strany v roce 1992, kteří budou zoufale chtivými, aby mohli udělat něco pro své černé stoupence, ale budou se také tak mnoho obávat Jesse Jacksona. Wilder by mohl býti okrasou kteréhokoliv volebního lístku: Cuomo a Wilder, Bradley a Wilder, Gephardt a Wilder, Gore a Wilder, atd.

Wilder pro V. P. ? To je více než možné. Nazval bych to vysoce pravděpodobné.

Euforie ...

Také jiné země se vynořují jako válečná hrozba. William R. Hawkins, vojenský analytik pro U. S. Business and Industrial Council (Americká obchodní a průmyslová rada) hlásí: "Nebezpečné budování výzbroje v Třetím světě pokračuje. 41 národů Třetího světa má celkem více než 250 ponorek a dvakrát tolik ponorek má střely

Navštivte svobodně

ČESKOSLOVENSKO 1990

Nyní bez víza a povinné výměny.

Každý měsíc máme 3 skupinové odlety do Prahy a Bratislavy za nejnižší ceny na rezervovaná data. Zavolejte o podrobnosti!

Levné ceny do dalších evropských měst.

FRANKFURT \$599.00 MNICHOV \$659.00
ŽENEVA \$629.00 PAŘÍŽ \$659.00

plus 25.00 dolarů daň

VIDEN speciál \$734.00 plus \$16.00
VARŠAVA speciál \$699.00, děti do 17 let jen 499.00

Pronajmutí aut v Evropě za velmi výhodné ceny.

Návštěvy z Československa vyřizujeme rychle a spolehlivě na jakoukoliv dobu pobytu.

WEBER TRAVEL AGENCY

6805 W. Cermak Road, Berwyn, IL. 60402
TEL. (708) 749-1333

Milá duše! Co rozkoše
ze srdíčka svého leješ,
když se litostí rozpláče,
a v zápětí se zas směješ.

Jaké kouzlo vábí z tebe,
když tvé očko zří mne jemně,
v něm se zdám zřít kousek nebe,
ozvěnou jež křísíš ve mně.

Tot' nevinnost jest ti zdobou
a půvabem tvého mládí.
Kež rozum zas svoji dobou
v pozdním stáří tebe ladí.

proti lodím a trysková letadla na jejich odpalování. Čtyřicet zemí má své vlastní industrie na výrobu výzbroje. Tucet z nich má víc než 1.000 tanků. Patnáct z nich pracuje o technologii balistických střel. Patnáct z nich má schopnost vyrábět chemické zbraně (a aspoň 11 jiných se na to připravuje). Šest zemí účinně vyvíjí nukleární zbraně. Pět má aktivní projekty na bakteriologické zbraně".

V Pacifiku t. zv. Japonské vojenské sbory pro sebeobranu dokončily velké modernizační a expanzní programy. Japonsko má více torpédoborců v Pacifiku než Spojené státy a je na cestě stát se velkou válečnou technologickou mocností se schopností předhonit Spojené státy.

Na této polokouli pokračují politické nepokoje v Jižní Americe. Možnost revolučního násilí je skutečná. Na naší severní hranici - Canada je prakticky odzbrojená. To znamená, že Spojené státy musejí udržovat vojenskou sílu schopnou obrany celé Severní Ameriky včetně nesmírného arktického území, sousedícího se Sovětským svazem.

Spojené státy mají potřebu obrany a Kongres ji nesmí přehlížet. Potřebují silné strategické vojsko na ochranu proti náhlému neočekávanému útoku. Nikdo nemůže vědět kdy nějaká divoce bojovná sovětská skupina odstraní Gorbačova. Spojené státy potřebují námořní převahu, protože Amerika je částí oceánské aliance svobodných národů. Potřebují stále udržovat vojsko v Panamě, protože by se tam mohl vynořit další "laciný" diktátor. Potřebují armádu a letectvo s nejlepším vybavením a silné pohotovostní vojsko. Potřebují zásoby střeliva pro případ, že by nastala nějaká větší světová krize.

Tyto strategické potřeby nebudou splněny, jestli se stanou zákonem plánů demokratické většiny, která chce obranu snížit. Američané by museli být naplněni pocitem nesmírné radosti, kdyby věřili, že tento kongresní plán "mírové dividendy" má pro Spojené státy nějaký smysl.

Překl. m. m. j.

Zavítáte-li do Chicaga

neopomeňte navštívit obchod F. PANCNER, Inc a prohlédnout si bohatý sklad importovaného zboží, hlavně jedinečný výběr KŘÍŠTA-LOVEHO SKLA z Československa a jiných zemí, čsl. KERAMIKU, pravé české GRANÁTY a jablonecká BIŽUTERIE, PANENKY v krojích, dámské ručně vyšíváné BLŮZY, kuchyňské KORENI, MLÝNKY atd'.

JEDETE DO ČESKOSLOVENSKA?

Máme pro vás praktické příručky k cestování:

AUTO-MAPA ČESKOSLOVENSKA	\$3.25
MAPA ČESKOSLOVENSKA	\$1.95
AUTO ATLAS ČESKOSLOVENSKA	\$6.50
PRAHA - plán města	\$1.95

SLOVNÍKY A UČEBNICE

Hals: Anglicko-český a česko-anglický slovník	\$6.50
Caha-Kramsky: Anglicko-český slovník	\$8.95
Trnka: Anglicko-český a česko-anglický slovník	\$6.95
Česko-anglická konverzace	\$3.50
Say It in Czech	\$3.50
Čeština pro cizince (Czech for Engl. speaking)	\$8.95
Pišme správně česky	\$4.50
Česká mluvnice	\$8.95

Poštovné: Do \$5.00 - \$1.25,- Do \$25.00 - \$2.50,-

TUZEX potravinové balíčky nebo dárkové poukazy do Československa vyřizujeme spolehlivě a zaručeně.

F. PANCNER, Inc.

6514 W. Cermak Road Berwyn, IL. 60402
Tel: (708) 464-3459

Letní obchodní hodiny od 1. června do 4. září 1990

Pondělí - pátek od 9.30 ráno do 5.00 večer.

Sobota od 9.00 ráno do 5.00 večer.

V neděli zavřeno

N. N. N. V.

Jára Kohout

Východní Evropa se očistuje od toho co bylo. Zatím se ještě nemůže čekat, aby bylo všechno umyto. Z doby temna nám na mnoha místech zůstaly nápisy. Ani ze stěn gazet ještě nezmizela všechna ta přísná nařízení. Nedá se to všechno honem zlomit přes koleno. Je potřeba času jako husa klasu. S papalášema se mluvit nedalo, ale se stěngazeta se mluvit dalo. Na stěngazetách se mělo psát jen o práci. Kdo chtěl, mohl si šplhnout. Jako jeden napsal: "Co mám dělat? Nejraději ze všeho kopu uhli, ale můj mateřský závod mě láká do továrny. Vyzývají mě, abych ukončil uhelnou brigádu a dostavil se do vrátnice fabriky a zase dělal s ohromným úspěchem uvědomělého vrátného, který jediný umí zamezit krádežím. Nabízejí mně zdarma auto Ladu. Stěngazetičko, porad! Někdo k tomu připsal: "Troubo, když odmítáš Ladu, uděláš si zlou krev!"

V Oděvě měli za výlohou dva svetry a u nich byl nápis: "Zde se pletou svetry". Ty dva svetry jsem ukradl jen z toho důvodu, aby se jim tam nepletli". Vypravoval soudruh Hromádka a rozčiloval se: "Ty nápisy! V hotelu máme nápis: "Protože bylo mnoho stížností, že tu nikdy není ručník, závodní rada hotelu se rozhodla, že tu definitivně ručník nebude".

Na jídelně máme nápis: "Jídelna jen pro cizince".

Nad pohovkou je tabulka: "Pouze pro cizince".

Telefon jen pro cizince! Mazlíme se s cizinci! Našinec nic!

Pod zvonečkem čteme: "Na jedno zazvonění vejde lidová pokojská a zamíchá vám kávu".

Na dvě zazvonění vám lidový posluha natře matraci, nebo zaváže tkaničku u boty.

Parkoviště jen pro cizince! Všechno jen pro cizince s tvrdými valutami! Náš člověk už nesmí nikam! Jen dřepět doma!

Stěngazeto, řekni mě, kdo znehodnotil naše těžce vydělané peníze? Jak to, že my za ně dostaneme jen starou bačkoru?

Stěngazeto, řekni, proč pracující nejsou zaníceni do práce? Asi, že nejsou k dostání nitě? Proč šplhouni, kteří se došplhali nahoru mají privilegia?

Stěngazeta prý vždycky poradila. Tak porad!

Kdo v roce 1968 zavolal sovětské vojáky aby nás obsadili? Proč soudruzi umí tak krásně znárodnovat, ale neumí krásně něco udělat? Jak je to možné, že ten rudý humbuk se na světě držel 70 roků?

Pokračování na str. 7

VÁCLAV BENEŠ
TŘEBÍZSKÝ

královna Dagmar

„A hýbejte se! – Sice se tu jako syslové zadusíte!“

A nechtěli ani věřit, že by mohli vyváznout životy, až teprve, když se octli za hradbami v širém poli, ve vzduchu, jenž čpěl všecek nesnesitelným dýmem...

Uprostřed nádvoří stál se starostou Gněvošem tentýž kmet, jehož hovoru s otcem Dobrohostem byli jsme nedávno svědkové, oba si tiskli ruce jak mohli nejsrdčněji...

„Kdy já tě, pane, neviděl!“

„Sháním se po tobě, co jsem překročil opět hranice vlasti své!“

„Až ti povím, pane můj, co jsme vytrpěli! Až ti povím, drahý pane můj...“

„Až potom – až bude ticho – až budeme sedět pokojně za stoly – až bozi naši octnou se zase na obětištích...“

„Bude-li to kdy, pane můj!“

„I životy musíme nasadit... Však k čemu toto, starosto!“

Šedivý vojvoda ukázal na hradní čeleď, jež octla se již za příkopy.

„Měli jsme je v moci! – Oni by s námi jaktěživi tak nejednali!“

„Dal jsem jim své slovo...“

„Poprvé, starosto, a naposled!“

Niklotovo čelo se zachmuřilo zlověstným mrakem.

„Takhle bychom ovšem nikdy pokojně za vlastní stoly nezasedli... Či nevěříš, starosto? – Oni neživí nikoho; my také nebudeme... A rychle k dílu, braši!“

Uplýnulo čtvrt hodiny a z hradu Grabova vyšlehl plameny až pod oblaka...

Vojvodu Niklota nebylo lze ani poznat.

Kdo by ho byl viděl před několika měsíci v onom lese, kde setkal se s Otakarem, a dnes, nikdy by byl neřekl, že to táž osoba. Šerým dusivým dýmem, jenž se valil od kraje ke kraji, zdálo se, že se mu vrací léta padesátá, kdy se zdejšími roviny rozlilo nepřátel, jako by se byly mořské břehy protřhly, a kdy naděje jeho, že zvítězí, byla pevnější než základy, na nichž v Arkoně vybudován Svantovitův chrám... Na všech stranách vstával všecken lid, odhodlán jsa svrhnout německé jeho stůj co stůj. Chopily se zbraní i stařeny, nescházeli mezi vzbouřenci ani jinoši, kteří se nemohli dosud pochlibit postřížinami... A když stargradský biskup Vicelín objížděl svou diecesi, chrámy křesťanské byly prázdné, všude dostavila se jen hradní čeleď se svými pány... Potom vrazil do země hrdý Jindřich, přijímám Lev, s bezčetným vojskem. U Němců bojovala přesila a Slovanům dodávala odvahy, již ani nebylo lze vylíčit, zoufalost... Niklotovi se hrad za hradem řítit v sutiny a Němci postupovali rychleji a rychleji kupředu. Niklot uzavřen již v jediném jen zámku...

Tímhle dnešním dýmem všechny tyto vzpomínky vzpruženy, jako by teprve včera byl činil výpady k Rarogu. Obličej jeho zvažnělý, obočí hrozivě staženo, pravice opírá se o těžký meč, na němž tmí se krvavé skvrny... Starosta Gněvoš asi o dva kroky dále také mlčky.

Plameny vyšlehuující z hradu splývají v požární moře. Nebe zataženo kouřem jakoby nejhušší mlhou.

„A kde, pane jasný, bratr tvůj?“

Starosta Gněvoš přerušil mlčení.

„Myslím na vás po léta, vstáváje lehaje!“

„Pochoval jsem ho pod lipami blíže starého hradu v zemi míšenské!“

„Tys ho, pane – pochoval?“

„Témahle rukama!“

„Byl tedy živ?“

„V hrobě!“

„A jak ses dostal až k němu, pane můj?“

„Nezbývá času k téměř řečem... Až budeme za svými stoly... A my za nimi sedět musíme co nejdříve... Rychle – braši – ať nezůstane kámen na kameni –“

When you have questions
about investing...
see the
Banking Professionals.

At the Affiliated Bank/Western National we take a personal interest in our customers. We take the time to listen to your needs, answer your questions and discuss your investment alternatives.

We offer a complete range of financial services including discount brokerage and insured tax-exempt Unit Investment Trusts.

The Affiliated Bank/Western National... we have the personalized service you need and the investments you want to help you effectively manage your money.

Affiliated Bank/Western National

5801 West Cermak Road Cicero, Illinois 60650
6001 West Ogden Avenue Cicero, Illinois 60650
Phone 556-2000

DEPOSITORS
INSURED UP TO
\$100,000Member
FDIC

Sedivec přiložil ke rtům roh a tak se zdálo, že tímhle táhlým houkáním musí se v hrobě, kde jediný Němčík leží, probudit, obrátit a poslechnout, že krajanům vetřelcům bije hodina odplaty – že Bodrci vstávají k poslednímu zápasu, než si ulehnu na věky v rodnou zemi svou, že ji chtějí ještě zkyprít, aby se jednou otevřela a vydala z útroh svých saň devítihlavou, která by vetřelce třeba v desátém až kolenním rozešťovala proti sobě na život a na smrt pro víru, a že to troubí k pomstě starý Niklot – ten, kterého na břehu řeky Varnovy obklíčili, do smrti ubili, jemuž hlavu již tehdy bílou usekli, s jásetem nosili celým ležením... Zaklínal se nebem i peklem, že to drak Niklot, kterého kopí svatého Jiří přece jednou zasáhlo.

IV Sotva dohlaholily bodrcými vlastmi zvony s věží křesťanských chrámů nejradostnější hymnus, jež kdy duchové nebeští zapěli ubídněné zemi: „Sláva Bobu na výsostech a na zemi pokoj lidem dobré vůle,“ začaly všude vyzvánět pravým opakem a tak se zdálo, jako by kovová srdce jejich se byla rozhučela v příšernou věštbu: „Až v hrobě – až v hrobě – dřív pokoj nebude!“

Otec Dobrohost se vracel ze slavné vánoční mše svaté, šel s hlavou svěšenou, ani skorem nevěděl, že se již octl v polích a že tu nikde živé duše... V kostele postavil se do kouta a lidem se zdálo, když na něm utkvěli očima, že to socha kamenná; ani sebou nepohnul. Ruce jeho neustále sepjaty, zrak upřen k oltáři, rty těsně sevřeny... Jen tak chvilkami zakmitl se přibledlými jeho tvářemi výraz, o němž těžko povědět, co se v něm zračilo. Ale zmizel vždy okamžitě; a svaly v obličejí jako by mu byly opět ztuhly dechem Morany. Tak se zdálo, jako by z každého rysu byla na chvilinku vyhlédla duše, jež všecka plna nezměrné litosti, spravedlivého hněvu a zase tak překypující láskou, která přemáhá i největší obtíže...

Kázání bylo řečí německou... Otec Dobrohost se poněkud v tomhle jazyku vyznal; ale kazatel mluvil tak nezvyklým přízvukem, že mu nebylo téměř rozumět. Chrátovými prostorami rozléhalo se pouze jakési bzučení, jež jen chvilkami proměnilo se v hlas mohutnější... Posluchači tkvěli však na hlasateli slova Božího neodvratným zrakem, zdálo se, že již tak ze zvyku či spíše z přinucení. Nikdo nepohnul ani obrvím a všickni, když kazatel dokončil a hlavou zakývl, řekli po německu jakoby jedním hrdlem: „Dejž toho nebeský Pánbůh náš!“

Potom vyšlo několik kněží k oltáři. Všecko na nich zlatem jen hořelo. Lemování na bohoslužebných rouchách byla na kolik prstů široká a roucha samotná z nejtežšího hedvábí. Na kruchtě začaly rohy, housle, bubny, píšťaly, až se všecko třáslo, nejplnějším fortem...

Otec Dobrohost pořád tak v koutě s rukama sepjatýma, se zrakem upřeným k oltáři a se rty těsně sevřenými, jako by mu byly zdřevěněly.

A zdálo se, že přišel teprve k sobě, když davy lidu v kostele prořídaly... Potom se také vzbudil a opustil chrám jakoby po paměti, až se octl na bezlidné rovině, nad níž nikde ani krahuje nezakroužil.

Pojednou spočinulo oko jeho na hustých oblacích dýmu, jež se na kolikero místech vyvalily a okamžikem splývaly v jedinou šerou hmotu, rozestírající se krajem veškerým. Touž chvílí zaletěly k sluchům jeho i úpěnlivé hlasy zvonů na kostelních věžích... Otec Dobrohost se zastavil, upřel zraky vpřed ostřeji; ale okamžitě zrychlil krok. Bezpochyby, že porozuměl sdostatek, odkud a proč tenhle šerý, zlověstný dým...

Čím blíže přicházel v tu stranu, kde šedavé mraky jako by ze země vyrážely, tím určitěji mohl rozeznat lidské hlasy, řev dobytka, štěkot psů...

Otec Dobrohost se nerozpakoval ani chvilinku, co činit... Už viděl s návrší i vesnici, rozlehlou dědinu, tak zcela podob-

Pokračování na str. 7

Český národní hřbitov
v Chicagu

nabízí MIMOŘÁDNOU KOUPI PRO BUDOUCÍ POTŘEBU lotů pro pohřby do země a míst v MASARYKOVĚ MAUSOLEU a připojených KRÍDLECH BENEŠ a Štefánik pro pohřby nad zemí a 20-procentní SLEVOU na běžné cenkové ceny za hotové anebo na výhodné splátky.

Navštivte naši úřadovnu anebo zavolejte. Na požádání rádi podáme další informace. Použijte této jedinečné nabídky, platné do 14. ČERVENCE 1990. V případě budoucí potřeby budete rádi, že jste napřed na to pamatovali.

Tel. (708) 738-8442 nebo (312) 539-8442
5255 No. Pulaski Rd., Chicago, IL 60630

Poslouchajte náš pravidelný nedělní radiový program od 9 do 10 ráno na WCEV 1450.

Černá hodinka

Josef Kejha

V páté třídě obecné školy, před šedesátí roky, nám paní učitelka nadiktovala takovou vzorovou slohovou úlohu, pamatuji se ještě dnes na její název: "Černá hodinka".

V měšťance jsme pak čirou náhodou dostali totéž téma za domácí úkol. Dosti dlouho jsem vzdychal nad stále prázdným papírem, nenapadlo mne ani, jak bych mohl začít. Ze zoufalství jsem dostával již tlačení žaludku, vřdyt nejlepší dvě slohové práce bývaly vždy zapisovány do takové tlusté knihy ve škole, kde bych se také velice rád aspoň jednou zvčnil a ono stále nic a nic mne napadnout.

Kdo ví, jaký skřítek nebo dokonce sám dábel mi našeptal, abych se podíval do starých školních sešitů. Při tom jsem objevil ten vzorový sloh, který jsem pak já vrták doslova opsal, protože na nějaké změny mi chyběl jak čas, tak i fantazie, nehledě k tomu, že dlouhým dumáním a vzdycháním jsem byl již zcela vyčerpán.

Ostatně zde beztak nebylo moc k měnění, byl to prostě perfektní vzor. Pan učitel byl téhož mínění a tak bych byl směl to "své" mistrovské dílko zapsat do té vytoužené tlusté knihy, kdyby... ano, kdyby jeden můj spolužák nebyl býval zvedl ruku aby se přihlásil k předčítání svého elaborátu. Doma totiž dostal stejný nápad jako já a ve škole zrovna nedával pozor, když jsem byl na radě já. Tak se stalo, že klidně předčítal doslova totéž, co jsem před chvílí přednesl já. Pan učitel samozřejmě hned pochopil, že zde není něco v pořádku, oba jsme dostali pětku a nadto ještě stokrát "Nemám podvádět" s otcovskými podpisy. Na štěstí ty podpisy stačily pouze v jednom vyhotovení. Není proto divu, že tato má žalostná zkušenost změnila "Černou hodinku" v "Černý den" a to pořádně černý!

N. N. N. V.

Zde je odpověď: "Strana měla hody a teď vyšla z módy". Někdo napsal na Stěngazetu: "Proč se komunisti neudrželi u moci na celém světě?" Jiný pod to připsal: "Vono je to vodsad' až podsad'! Nebo "Někdo tahá pilku, až mu sáhnou na kobytku!" Nebo N. N. N. V. Nikdy nic netrvala věčně. Tak jsem vždy končil mé programy v rozhlase Praha 3 - v rádiu Svobodná Evropa. A ono se mě to vyplnilo. Bez toho N. N. N. V. by to nebylo.

nou podkově, odevšad obklíčenou zahradami... Na násvi plno lidu, pod střechem asi nikdo nezůstal, všickni ukazovali k jihu, kde se obloha nad obzorem černější a černější nocí zakrývala...

Otec Dobrohost zaměřil doprostřed násvi.

Právě se chystalo několik mužů, aby vyvrátili kamenný podstavec, na němž vztyčen železný kříž... Už se rozléhaly násvi i temné rány kladiv a palic a každé udeření způsobilo vždycky bouřlivý jásot, k němuž přizvukovaly i děti, jež matky chovaly na loktech...

"Draží, dobří lidé, jen chvilku mi sluchu popřejte... Jen několik slov..."

Tahle prosba z úst otce Dobrohosta přehlušila rachot kladiv a bouřlivé jásání lidu umřelo na rtech... Všickni upřeli oči na příchozího cizince, jehož šat prozrazoval i jeho stav. Šedivé hlavy několika mužů naklonily se k sobě; ale ani na chvilku nespustily zraků z cizince. Kolem rtů jejich pojevil se však pohrdavý úsměšek.

"Nuže mluv!"

Otec Dobrohost postoupil až k samému kříži.

"Jaké tvé poselství? - Cizinec nejsi; už podle jazyka, jak ho ohýbáš, toho poznáváme..."

Otec Dobrohost si oddechl; ale přece připravil se na nejhorší. Rozbouřený lid, byt i srdce jeho přetévalo dobrotou, podoběn vždycky moři, jehož každíčká vlna označuje záhubu.

"Víte, lidé dobří, co činíte, porážejíte tento kříž?"

"Otrocká pouta drtíme..."

"Cizáckého jha se zbavujeme!"

"Řekněte mi, lidé dobří, z čeho tento kříž?"

"Ze železa!"

"A je po těchto krajích takovýchto křížů více?"

"V každé vsi - v nejmenší dědině!"

"A víte, co z těch zpřerážených křížů? - Ukuji z nich na vás okovy, jimiž na časy věčné bude zadrženo hrdlo vaše, synů vašich, dcer vašich - vnuků již neříkám, protože žádných nebude... Rozumíte, vy starší, slovům můj? - Pochopujete dobře slova má?"

V davu nikdo ani nehlesá; jen pěti mužů svírají kladiva i palice pevněji; tváře jejich zachmuřeny, ale kolem rtů zhrdavý úsměšek jim zmizel, obličej zvažnělé a zraky dotud tak na cizince pod křížem upřené.

"Jsem z rodu, který jest vám tak blízek krvi jako bratr bratru... Lhu-li, kdo z vás u mne nejblíže, ať roztrhne nejdříve kladivem, jež v pravici jeho, mou hlavu a potom tenhle kříž."

Mezi lidem ještě tišeji; z mužů se nikdo ani nehýbe. Tak se zdá, že všichni čekají nedočkavě, co jim ještě poví cizinec, jenž o sobě řekl, že jest jim tak blízek rodem svým jako bratr bratru...

"Chvilu, kdy budu moci promluvit k vám, byla nejkýženějším cílem mého života..."

"A o čem že k nám chceš mluvit?"

"O kříži - ne však o kříži železném, aniž o kříži, jak vám jej Němci kážou, ale o kříži, který národu, jehož já jsem synem, dal život nový, který se krajanům můj stal štítem, o nějž se odrážejí všechny vzteky hrabivých sousedů, vašich i našich nepřátel, jako lehké peří o tisícileté skály... Chcete mne poslechnout, dobří, draží lidé?"

Staré, šedivé hlavy sklánějí se znenáhla k zemi, otec Dobrohost mluví tak lahodivým hlasem, tak přesvědčujícími slovy... Lidé tají pod hrudí dech, umlkají i nemluvnátka na loktech matčiných, hlas Dobrohostův zní velebněji, než když se ve vlasti jeho ve svátek nejradostnější všechny zvony rozzevují... Hlasy starých mužů pořád tak skloněny, ruce, jimiž svírali kladiva s palicemi jak mohli nejpevněji, znenáhla povolují, těžké nádobí dopadá k zemi... Pod tím křížem že tedy rovnost všech? - Nemožno - zcela nemožno.

Zkušenci náhle zase hlavy zvedají, zraky jejich upírají se na mluvčího ještě pronikavěji, jako by mu chtěli celou duši jeho prozkoumat.

"Byl to kříž - kříž - kříž, jenž srovnal propast mezi pánem a otrokem..."

"A u nás ji vyhrabal, na nás okovy připravil..."

Starý muž zahučel, jako když hrom zaduní.

"Kříž?"

"Co jiného než kříž?"

"Jste na hrozném omylu, dobří, draží lidé... Kříž nikdy; ale ti, kteří ho mezi vámi hlásali, ti, kteří vám ho vnucovali, ti, kteří ho po vašich vesnicích stavěli... Moji pradědové také ho neznali, také se proti němu, když jim jej z Bavor zvěstovali, vzpírali; ale přišli mužové, kteří před zraky jejich jazykem domorodým rozvinuli nejdojemnější obrazy, jakéž se kupí kolem toho kříže, když mu kypří půdu láska, když ji zalévá věčnost a když ji nejrozkošnějšími květy pokrývá důvěra sdružená s upřímností..."

Tvrdé rysy v obličejích mužů měkly každým dalším slovem, jež vycházelo Dobrohostovými rty... Takhle jim ještě nikdo nikdy o kříži nemluvil a přece už v dědině jejich - v každíčké pamatují ho od malička.

Na druhé straně ozval se náhle prudký řehot koní a než se lidé ohlédli, už tu bylo plno jezdců, již vrazili největším tryskem do zástupů. Jezdcům se v rukou leskla ocel, ale zpola lidskou krví zbarvená...

"Rytíř Guncelín!"

A těmito dvěma slovy znovu zaúpěla děťátka u prsou mateřských.

Rytíř Guncelín z Hagenu byl téchle krajin učiněným zlobohem a družina jeho čeledí nejnevzávanější... Guncelínova jména báli se tu více než samého Černoboha. Tenhle rytíř měl celou dělkou i šípku svého brnění vyrytý kříž a kolem kříže

nápis vedle nápisu.

Guncelínova čeled' začala do lidu sekat a bodat bez milosrdenství. Prchal rytíř se svou družinou před davy vedenými Niklotem a starostou Gněvošem na pomezí saského vojvodství.

"Jsi křesťan - já křesťan - tohle znamení mé i tvé víry útočištěm pronásledovaných odjakživa. - Sem ke mně, dobří lidé! - Je-li křesťanem věrným, on se vás ani nedotkne, on vám ani vlasu na hlavě nezkříví..."

"A kdo jsi ty?"

Příšerný rytíř stanul i s koněm před otcem Dobrohostem.

"Boha svého i tvého služebník!"

"Pěkný služebník, když tu lid všude bouříš, však už se i tvé jméno k uším mým doneslo... Jsi-li tohoto kříže služebník věrný, proč števš proti kněžím, kteří ho ve zdejší kraji vztyčili..."

"Protože jsou nehodní, protože jsou sobci..."

Otci Dobrohostovi vystříkl obličejem celý proud krve. Rytíř Guncelín udeřil ho plochou meče svého do tváří.

Touž chvíli srazily se selské palice s ocelí družiny rytíře a nastala hrozná řež...

Kmeti sice zvítězili; ale rytíř Guncelín asi s pěti čeledíny přece jim jen vyvázl a na ohonu oře jeho přivázan byl tlustým provazem otec Dobrohost...

Kříž zůstal v téhle dědině nedotknut, aspoň pro dnešek; nechtěl zdejší obyvatelé, aby z rozlomených kusů ukuli na ně Němci okovy.

O koledě téhož roku zbyly skorem všude v bodrcké zemi z křesťanských chrámů šedé očázené stěny, nad nimiž se tmavé oblaky ani hnout nechtěly, jako by to byl netvor jakýsi, jenž očekává ještě jiných - mnoho jiných obětí!

Dílo starého Niklota jako by se opravdu chtělo podařit.

Německé hrady opuštěny, vlhčevců všude, ať se oko podívalo kamkoli, jako by kosti někdejších žreců byly oživly. - Kříže s obětí zmizely naprosto, dědkové se skřítky umístění na ohništích beze strachu...

Bodrci zdvihají hlasy své silněji, prsa jejich oddychují volněji a volněji, tváře jejich rozveseleny, zraky rozjařeny... Zdá se, že vracejí se bývalé zašlé časy, kdy všechna země byla vrahů prsta, kdy všude plno posvátných hájů, plno křišťálových studánek, kdy sokolíků krajem poletovalo jako nyní krkavčků, kdy staří bohové žehnali úrodu zemskou, aby vydávala hojnost obilí, kdy i tomu dobytečku požeňovali, že přinášel užitek velmi mnohý...

Jen hrazená města s biskupskými sídly podobna ostrovům, na nichž kříž a kolem nichž moře s vlnami, jež každou chvíli hrozí je zaplavit nezměrnými spoustami vod. A tak dva, tři hrady kolem dokola s trojím, až čtverým nedobytným hradbami.

Jen ty tmavé oblaky se hnout nechtějí; den ode dne jsou podobnější netvoru, jenž čeká jako v brlohu, aby se v nej-příhodnějším čase vyřítit na kořistěni.

V Na břehu východního moře stálo asi k padesáti mužů.

Před několika okamžiky přirazila sem loďice s několika plavci, již se octli šipkami na pevnině.

Byliť to Slované a mužové na břehu jejich krajané.

Nejstarší z plavců jedva že dechu popadal.

"Moře se bělá plachtami... Veslují neobyčejně rychle! - Pokud jsme mohli poznat, jsou to Dánové."

"Kolik lodí že může být?"

"K dobrým deseti!"

"A kolik v každé mužů?"

"K dobrým dvaceti!"

Tazatel si položil ruku na čelo a přemýšlel.

Prvním pohledem lze v něm poznat Niklota. Ani o vlas se nezměnil. Ani lepším rouchem se neoděl. Pořád na něm ta starodávná říza... Jenom kožené krzno na těle jeho přibýlo. Ale byl na něm znát sek na seku.

Potom upřel zrak svůj do dálky.

Na rameni jeho i ten sokolík. Náhle se však zdvihá, krouží do nedohledna a mizí nad vodami...

Plavci ani nedýchají; ostatní mužové také mlčí... Niklotovy oči tkvějí neustále na té straně, kde oblaka s šedými vlnami mořskými splývají.

Za čtvrt hodiny sokolík tu zase; ale neodletá, usazuje se na rameno svému pánu zcela bezstarostně...

"Kdy tu byli dánští lodníci naposled?"

"Před rokem, jasný pane!"

"Niklote - rozumíš?"

"Ale ani kamene zde nepřevrátili, Niklote!"

"Tak! - Vyčkáme jich! - Napněte však luky!"

Rozkaz Niklotův vykonán rázem.

"A z Vlňovsji i Roztok ať se dostaví od postřeženců všechno mužské pohlaví..."

Za malou hodinku stálo již na břehu ke dvěma stům mužů, ale na moři bělely se již plachty určitěji a určitěji, už byly rozeznatelné i obrysy lodic, jimiž kmitaly se vysoké postavy dánských plavců...

Lodice plynuly volněji a volněji. Plachty jedna za druhou stahovány...

Na břehu luky proti nim již namířeny, každý muž si jednu hlavu vyhlédl...

Na přední lodici dánský rytíř v plné zbroji, v ruce jeho bělá se praporec míru, luky na břehu se však ani nehýbou, slunečním svitem lesknou se šípy, až oči elzí, bílý praporec v ruce rytířově kloní se na všechny strany. Pokračování příští úterý

První lásky

Josef Kejha

Mé nejranější vzpomínky na lásku sahají až do doby, kdy jsem ještě neuměl ani číst ani psát. První pocity lásky patřily tenkrát krásným, barevným hlavičkám andílků, které jsem opatrně sundal s několika cukrátek z vánočního stromečku. Tyto kudrnaté, bílé okřídlené hlavičky s milýma očima a růžovými tvářičkami jsem dlouho pečlivě uchovával. Byl to pro mne poklad, který byl tím posledním nač jsem se před usnutím zasněně podíval a ráno byl tím prvním, co jsem ještě před vstáváním vzal do ruky a zamilovaně si prohlížel. Byla to opravdová, šťastná láska, kterou jsem při tom prožíval a tyto hlavičky andílků vidím ještě dnes.

Kromě této ideální lásky jsem tenkrát měl čistě materialistickou slabost pro pytle peněz, které jsem si vystříhoval z novinových reklam státní loterie. Tato slabost pro pytle peněz - na pytlích natištěné milióny jsem samozřejmě neuměl ani přečíst - měla jen krátké trvání a tak jsem se nevyvíjel ani v lakomce, ani v bankovního lupiče.

První "vážné" střetnutí se světem se událo, když jsem měl jít do školy. Tatínek mne dovedl až ke dveřím, mladá paní učitelka mne vzala za ruku a chtěla mne seznámit s ostatními, v malých lavicích sedícími dětmi. Až sem se mi vše celkem líbilo, avšak když paní učitelka ustoupila na stranu a já spatřil velkou, černou tabuli na stěně - přeci jsem ani nevěděl co ta velká černá věc znamená a čemu slouží - zmocnila se mne taková hrůza, že jsem se otočil a plačky vyběhl ze třídy za tatínkem. Se školkou byl samozřejmě konec. Dva roky nato jsem pak chodil do první třídy obecné školy a to dokonce bez doprovodu. Jestli tuto mou odvahu nutno připsati velkému kornoutu s cukrovím, který u nás prvňáčkové dostávali, nebo bílému koni, kterého jsem měl na své první brašně na zádech, to dnes už nevím.

Kromě spalniček a příušnic, začlo pro mne v první třídě devítileté soužení a to hra na housle. Ne, že bych snad hudbu neměl rád, spíše naopak. Právě proto, že jsem hudbu měl velice rád, dělalo mne mé kňourání a skřípání nešťastným. Byl to velký rozdíl mezi tím, co jsem na svých houslích vyluzoval a tím, co jsem si představoval a po čem jsem zvláště později netrpělivě toužil.

V prvním roce to jakž takž šlo, to nás hrálo vždy několik společně a tak se pan učitel nedostal tak často k tomu, aby mi klepl přes prsty. Za hezkého počasí jsme muzicírovali dokonce v zahradě a o přestávce směli krmit králíky pana učitele, nebo nám pan učitel něco "těžkého" zahrál. Později se však housle staly velkou překážkou klukovské volnosti. Denně jsem musel nejméně půl hodiny cvičit, ale ne kdy se to hodilo mně, nýbrž kdy si to přála maminka. Byla to úplná muka slyšet otevřeným oknem hlasy svých kamarádů běžících do lesa nebo na hřiště, zatím co já musel své mamince přehrávat nejen cvičení, ale i její oblíbené písničky. Jedináčkové to nemají vždy tak snadné, jak by si někdo mohl myslet. Mé housle nesly pak stopy slz, které po nich často stékaly.

Byl to pro mne krásný den, když jsem šel do poslední hodiny. Starý, dobrý učitel se jen usmíval a dopřál mi toto vysvobození a další volnost, kterou jsem jako patnáctiletý potřeboval k tenisu, ke kopané, volleyballu, lyžaření, bruslení, plavání, k turistice a samozřejmě také již k zamilování - chtěl jsem přec všechny ty mé vytoužené denně potkati a k tomu jsem potřeboval čas, vůbec když bydlely ve všech světových stranách a chodily do různých škol. Ostatně housle přišly později opět také na řadu, i když jen přechodně a abych mohl jednu dívku kloudně doprovázet u klavíru na housle, chodil jsem dokonce tajně na hodiny a platil si je sám z kapesného!

Když jsem chodil do druhé třídy obecné školy, obdivoval jsem dívku z první třídy, která se jmenovala Margit. Bydlela v blízkosti dvou obrovských, starých lip, pod kterými na jaře spousta dětí hrála kuličky. Lípy měly mohutné kořeny, které u kmenů částečně zůstaly nepokryty hlínou, takže vytvářely jakoby kanály a žlábků. Kuličky cvrknuté nahoru proti kmeni lípy pak se těmito kanálky nádherně skoulely dolů až do důlku. Jakmile tam přišla Margit, ihned jsem se začal předvádět jako Tom Sawyer, abych na sebe a své umělecké kousky upoutal její pozornost a obdiv. Mé sympatie se projevovaly také tím, že jsem ji nechával vyhrávat, což mne pochopitelně přivedlo na mizinu. Milá Margit byla hrozně chamtivá a jakmile zpozorovala, že zde bylo možné snadno přijít ke kuličkám, chtěla vždy hrát o "velký počet", na příklad o 50 - 100 kuliček najednou. Tu malou chtivou ruku vidím ještě dnes jak hrábala do důlku, sebrala vyhrané kuličky a vyhraný poklad pak pomalu pouštěla do pytlíku zavěšeného na jejím krku. Jediným zadostiučiněním pro mne bylo žasnání přihlížejících dětí, které obdivovaly naši hru s tak obrovskou sázkou. Ani v Monte Carlu nemohlo panovati větší napětí a vzrušení mezi přihlížejícími. Jenom já jsem nějaké napětí nikdy neprožíval, vždyť jsem vždy již předem věděl, kdo vyhraje. Dokonce i své ocelové a skleněné kuličky jsem obětoval této lásce aniž bych při tom mrknul.

V zimě při sáňkování jsem stále jezdil za ní a dával pozor, aby jí na hladké sáňkovačce dráze nikdo neudělal "hodiny" - dostatek hotových

Napsali - řekli

...Kdy však chaos skončí? Můžeme očekávat prolínání hnutí - politického, národního, náboženského. S tím, jak se sovětská autorita zcvrkává, lze očekávat více šovinismu a méně tolerance. To zplodí neklid a víc a víc nesmiřitelných požadavků, vedoucích ke dvěma vývojem: Za prvé, přibližně do dvou let nebude pravděpodobně v Sovětském svazu po komunistické straně ani stopy; rozpadne se, spojí se s jinou anebo změní své jméno, nebo všechno to dohromady. Za druhé: Během řekněme, pěti či desíti let nemusí Sovětský svaz už vůbec existovat. Zbigniew Brzezinski (Newsweek, Febr. 19)

sněhových koulí, připravených ke střelbě, jsem míval před sebou na saních. Já sám jsem pak předváděl hrdinsky krkolomné kousky, že jsem na cestě domů vypadal jako sněhulák. Často jsem se musel nejdřív trochu osušit u kamen v čítárně, než jsem se mohl opovážit jít domů. Samozřejmě jsem při tom musel být tiše jako myška a riskovat, že mé venku stojící sánky někdo sebere. Ale co vše se udělá z lásky.

Pan řídící jednou poslal mne a mého kamaráda Ládu do první třídy. Za jeho nepřítomnosti jsme tam střídavě měli předčítat pohádku a dávat pozor, aby prvňáčkové netropili nějakou neplechu. Byl jsem na to velmi hrdý, neboť v této první třídě byla ta mnou obdivovaná Margit a měl jsem tedy příležitost k naparování se před ní. Naše ne právě plynulé předčítání nemohlo samozřejmě ty prvňáčky upoutati na dlouhou dobu a tím méně udržeti je v klidu. Tak jsme byli stále častěji nuceni k zakročování. Ubozí prvňáčci se nesměli ani pohnout, museli držeti ruce hezky za zády, za chvíli zas před sebou na lavici. Kdo jen muknul, musel za trest státi, nejdřív v lavici, pak v koutě nebo dokonce klečeti na stupínku před tabulí. Netrvalo by dlouho a celá třída by musela bud někde stát nebo klečeti.

Mimoto jsme největší provinilce pracně zapisovali na tabuli. Toto zapisování nás stálo hodně práce, neboť ve druhé třídě jsme tenkrát nebyli žádní písmáci. Avšak to nejhorší mělo teprv přijít. Když jsem zrovna byl s předčítáním já na řadě, zapsal Láda Margitu na tabuli. To jsem nemohl připustiti a smazal jsem její jméno rukávem. S tím však Láda srozuměn nebyl a pokoušel se znovu o napsání jejího jména na tabuli. Jelikož jsem mu v tom chtěl opět brániti, rozhodl se nechat ji klečeti na stupínku. Margit využila naší nejednotnosti a odmítla opustit lavici, což mělo za následek, že ji Láda chytil za vlasy a nemilosrdně táhl ke stupínku. Tu se ve mně ozval ochránce dívek a rozlobeně jsem se vrhl na Ládu. Právě když naše tahanice za kazajky a vlasy hrozila přejít ve válení se na napuštěné podlaze, otevřely se dveře a pan řídící zasáhl do našeho boje. Aniž by se moc ptal, vzal nás oba střídavě pěkně jednoho za druhým, přehnul si nás přes koleno a zpracovával naše zadky pravítkem tak důkladně, až to nevydrželo a prasklo. Jak se při tom našem veřejném ponížení chovali prvňáčkové, jsem neměl čas pozorovati. Vlastně jsem musel být rád, že se pan řídící objevil včas, protože můj mnohem silnější přítel, kterému jsme později říkali "Mamut", by mně namlátil více než pan řídící. Kromě toho by se mastné skvrny na mém obleku nedaly jen tak lehce odstraniti, kdyby náš zápas pokračoval na napuštěné podlaze. Byl jsem takto ušetřen i pěkného výprasku doma.

Konec mé lásky k malé Margit nebyl nijak dramatický. Jednoho zimního dne jsem ji viděl nastupovat do tramvaje a tu jí k mému zděšení pod zimníčkem vykukovaly teplé spodní kalhoty - no bombardáky a byl konec lásky.

Oznámení úmrtí

Se smutkem v srdci oznamujeme svým přátelům a známým, že nám navždy odešel náš drahý bratr a strýček, pan

LADDIE "JIMMY" SAUER

bydliště Chicago, Illinois

Zemřel v pondělí 18. června 1990 ve věku 84 let. Narozen byl v Chicagu. Pohřeb drahého zesnulého se konal ve středu 20. června 1990 v 10. hodin dopoledne z kaple pohřebního ústavu H. Mařík synové, 6507 W. Cermak Rd., Berwyn, IL na Český národní hřbitov v Chicagu.

Rodina zesnulého:

JULIA SAUER - sestra v Chicagu; WILLIAM J. SAUER - synovec; Zemřeli rodiče: JEROME a JULIE; zemřeli bratři: JEROME JR., JOSEPH GEORGE.

Ota Hora, Ottawa

"Dálkový výslech".

Je obdivuhodné, jaké množství myšlenek, projevů, článků, rozhodnutí a názorů projevil prezident Václav Havel od doby, kdy byl dne 29. prosince 1989 zvolen prezidentem a již dávno předtím. Je to obdivuhodný výkon a jedinečné bohatství myšlenek a názorů, které nás nutí k častějšímu návratu čtení a rozboru jeho myšlenek a výroků. Je zcela pochopitelné, že se v demokratické společnosti s některými jeho názory a rozhodnutími nemusí vždy souhlasit a hledají se pro to důvody a vysvětlení. Jednou z dobrých cest je seznámit se a poznat co nejdokonaleji život, práci a povahu Václava Havla. Uvítal jsem proto knihu Václava Havla "Dálkový výslech" (rozhovor s Karlem Hvižd'alou), kterou v roce 1990 vydalo nakladatelství Melantrich, Praha. Vznikla, jak autor uvádí, v letech 1985-1986 (Bonn-Praha). V ní se seznamujeme se životem Havlovým od doby jeho dětství až do průběhu komunistické krutovlády, kterou prožíval jako disident, dramaturg, statečný bojovník za svobodu národa, spoluvůdce Charty 77, vězeň, a to vše ještě před 17. listopadem 1989, kdy národ nastoupil cestu ke svobodě. Z mnoha jeho myšlenek, názorů a úvah i činů v krátkém článku uvádím aspoň několik citátů.

Václav Havel vypráví, že "pochází skutečně z buržoazní rodiny", dokonce možná z rodiny "velkoburžoazní". Měl jsem vychovatelku, měli jsme kuchařku, služebnou, zahradníka, šoféra. A to všechno vytvářelo mezi mnou a mým bezprostředním okolím (chudší spolužáci a naše "služebnictvo") pochopitelnou sociální přehradu, kterou já-kupodivu velice přesně cítil a velice těžce nesl. . .

Styděl jsem se za své výsady, prosil o jejich zrušení, toužil po rovnosti s ostatními. . . Ta dětská zkušenost ovlivnila celý můj budoucí život včetně mého psaní. . . Rodinnému prostředí ostatně za mnohé vděčím i docela přímo: vyrůstaje v ideovém prostředí masarykovského humanismu, obklopen příslušnými knihami, měl jsem -co se duchovní orientace týče- dobré startovní podmínky. . . I když jsem se nikdy nezapletl duchovně s komunismem. . . Přesto jsem byl svého času jaksi bojovně "antiburžoazní". Můj buržoazní původ ve mně probudil cosi jako sociální cit, totiž odpor k nezaslouženým výsadám, ke každému ponižování lidské důstojnosti. . . Vždycky jsem byl například pro demokracii, a dlouho jsem se považoval za socialistu. . . Můj rozchod s tím slovem vyplynul z mého tradičního odporu k příliš pevným kategoriím, ideologickým floskulím a zaříkadlům. . . Zkrátka a dobře: aniž jsem nějak změnil své politické názory, přestal jsem se vydávat za socialistu. . . Velký odklon od Boha má své složité duchovní a kulturní příčiny: souvisí s rozvojem věd, techniky a lidského poznání. . . Jedině mravní a duchovní orientace, založená na respektu k nějaké mimosvětové autoritě - k řádu přírody či vesmíru, k

mravnímu řádu a jeho nadosobnímu původu, absolutně-, může vést k tomu, aby život na této zemi nezankl jakousi "mega-sebevraždou" a aby byl snesitelný a měl lidské dimenze. . . Duchovní obroda - je to úkol před nímž stojí každý člověk a v každém okamžiku. . . nikdo to za nás neudělá a na nikoho teda nemůžeme čekat. . . V době Pražského jara rozhodně jsem v žádném centru dění nebyl. V čele politického dění byli reformní komunisté a tím já nebyl, i když jsem mezi nimi měl mnoho přátel. Já působil hlavně ve Svazu spisovatelů. . . Pokud jde o politický systém, nespolehal bych příliš na tradiční princip dvou nebo tří velkých politických stran jako na jedinou možnou záruku demokracie. . . Smysluplnější by se mi opět zdálo, kdyby byli voleni jen a jen lidé, a nikoliv tedy strany (resp. kdyby lidé ke svému zvolení žádné strany nepotřebovali!). . ."

V závěru své knihy Václav Havel mj. praví: "Můj život, má práce, mé postavení a působení se mi zdají být utkány z podezřele velkého množství paradoxů. Jen si to vezměte: pletu se do všeho možného - a v ničem nejsem vlastně odborníkem. Průběhem let jsem se například dostal do postavení jakéhosi politického činitele - a přitom jsem nikdy politikem nebyl, být nechtěl a ani k tomu žádné vhodné předpoklady nemám. . . Po ničem netoužím víc než po klidu. Neobyčejně miluji harmonii, pohodu, obecnou shodu, mír, přátelsky chápaté dorozumění všech se všemi (nejraději bych byl, kdyby se všichni a navždy měli rádi). Napětí, konflikty, nedorozumění, nejasnosti a zmatky nesu velmi těžce - a přitom mé postavení ve světě vždycky bylo a dodnes je hluboce kontraverzní: jsem v celoživotní konfrontaci i s mocí, různými institucemi a organizacemi, mám pověst věčného rebela a protestanta, kterému není nic svaté a i mé hry jsou všechno jiné než obraz míru a pohody. Jsem člověk velmi nejistý, téměř neurotický, panikář, trvale se něčeho děším - přitom se mnohým jevím (a dokonce do jisté míry právem!) jako člověk sebejistý a jistý si svou věcí, záviděníhodně vyrovnaný, klidný, rozvážený, setrvalý, houževnatý, věcný a věcně na svém stojící. Jsem milovník řádu a pořádku, disciplinovaný a spolehlivý. . ."

Zamyslíme-li se nad myšlenkami a činy, jak je vyjadřuje Václav Havel v knize "Dálkový výslech" a v nichž nadále pokračuje jako prezident a posiluje duchovní a mravní hodnoty jednotlivce a národa v duchu věrnosti k Masarykovým tradicím ideálů humanitních, pak pochopíme, jak tento idealista, bojovník za pravdu, spravedlnost a humanitu je národem milován a ctěn, protože ukazuje jednotlivci a národu a celému světu cestu jak se dostat z dnešního mravně rozvráceného světa k dokonalejší lidské společnosti a k lepším zítřkům.

William B. Casey

Československý výrobce motocyklů
mění rychlost. . .

BRODCE - Československo. V roce 1983 politické mínění Jana Černohorského dostalo ho do potíží s komunistickou stranou. Poté, jak praví, nechali ho řídit pouze společností, které měly vážnější problémy. Ale i takováto zkušenost jen stěží ho připravila pro jeho dnešní situaci, kdy se stal ředitelem podniku Jawa.

Jawa, která kdysi patřila k světové třídě výrobců motocyklů, dnes se jistě kvalifikuje jako společnost, která má velké problémy. Ve srovnání s výrobky z Japonska a Západu, její motocykly jsou zastaralé. Její továrny jsou sešlé věkem. Její zaměstnanci a vedení jsou žalostně nepřipraveni pro přicházející změnu v podobě method volného trhu. A na jejího hlavního zákazníka - Sovětský Svaz, který způsobil mnoho těchto problémů v první řadě - nelze se dále spoléhat. Není totiž tak jisté, že by koupil její výrobky.

Pan Černohorský říká: "Bez podstatné finanční pomoci nejsme více schopni státi na svých vlastních nohách".

V problémech Jawy odrážejí se potíže celého československého průmyslu. Zástupce ministerského předsedy, Valtr Komárek, popisuje jej jakožto průmysl, který byl "systematicky zpusťován" po dobu uplynulých čtyřiceti let. Byl zanechán ve stavu neschopném konkurence a po technické stránce v zaostalém stavu. A nyní osud nesčetných podniků, včetně Jáwy, má být rozhodnut jejich vedením, zahraničními investory a národní vládou.

Ekonomická revoluce.

Zatím co první svobodné volby po čtyřiačtyřiceti letech dokončily politickou revoluci, jež odstranila v listopadu minulého roku komunistickou vládu, československá ekonomická revoluce začíná v celé své vážnosti. Občanské fórum a jeho slovenský společník Veřejnost proti násilí, budou hlavou koaliční vlády, od které je očekáváno, že podstatně urychlí přechod k ekonomii svobodného trhu.

Aby byl stvořen nový ekonomický systém, poznamenává Zdeněk Tůma z Prognostického institutu, který je myslícím střediskem a který obstaral většinu vůdčích ekonomických myšlenek pro vládu, "základní změny nebyly ještě do dnešního dne provedeny". Od nové vlády se očekává, že začne jednati co nejdříve, aby zlomila monopoly, aby začla privatizaci státních podniků a aby liberalisovala nařízení týkající se zahraničních investic. Dokonce i ti vůdcové, opatření největším optimismem, doznávají, že změny budou příčinou ztráty zaměstnání desetitisíců lidí.

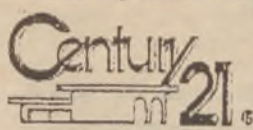
Pro jednoho výzkumného ředitele podniku na výrobu části k počítačům, problem, dle západních standardů, spočívá ve velkém množství pracovníků na příliš malou výrobu. Množství výroby se snižuje dále z důvodu upadajících prodejů do Sovětského Svazu a ostatních východoevropských zemí.

Tento výzkumný ředitel, nemluvě o podmínkách jež on a jeho společnost neidentifikovali, dodává, že případní partneři ze Západu bývají přivedeni do jeho továrny v době poledního jídla, aby neviděli, že "lidé nejsou zvyklí, aby pracovali příliš těžce". Předpovídá, že "alespoň polovina našich (2.500) zaměstnanců musí být v době půl roku bez zaměstnání".

Zaměstnanci vědí, že přicházejí drastické změny, "ale nikdo nechce tomu věřit", říká ředitel. "Každý chce myslet, že přijde nějaký zázrak".

Pro Jawu takovým zázrakem by bylo společníctví se zahraničním výrobcem. Méně žádanou alternativou, kdyby vláda dala své svolení by bylo, aby se firma vzdala své většiny, kterou kontroluje podnik a začla vyrábět motocykly pro cizího investora.

První kontakty.

RBI, INC.
9025 West Cermak Road
North Riverside, Illinois 60546
Business (708) 442-0444
Residence (708) 579-0545
Pager 817-0782

MILLIE
KOLESKE

mluvíme česky

6526 W. 41st St., Stickney,
3417 S. 57th Ave., Cicero,

2638 S. Euclid, Berwyn

1135 Cleveland, LaGrange Park.

Jed'te okolo se podívat anebo
zavolejte o další informaci.

Koupí se

Chci koupit špendlíky ledního hokeje, Olympijské a sportovní špendlíky ze západní a východní Evropy. Volejte nebo pište:
Michael Drechsler, 847-A Second Ave.,
Ste. 344, New York, NY 10017.
Tel. 212-475-8720 nebo 212-916-8225.

Překládám do angličtiny legální
doklady školní a osobní
notářsky ověřené.

O. KOVAR

Pište na adresu:
P. O. Box 313
Riverside, IL 60546
nebo volejte:
(708) 442-7115

Podporujte Hlasatel

Máte zaplacené předplatné ?

Kde možno koupit HLASATEL:

- Austin a Čermák Rd.
Cicero — stánek
- Miloš Pancner
6038 W. Čermák Rd., Cicero
- Prague Sausage
6312 W. Čermák Rd., Berwyn
Pouze nedělní
- Redakce Hlasatele
6426 W. Čermák Rd., Berwyn
- Fred Pancner
6514 W. Čermák Rd., Berwyn
- Hon Oak Park & Čermák Rd.
Berwyn — stánek
- 26th & Ridgeland
Berwyn, stánek — nedělní
- Čermák Rd. & Ridgeland
Berwyn, stánek — nedělní
- Čermák Rd. & East Ave.
Berwyn — stánek
- V New Yorku: Candy Store
1437 - 1st Ave., New York, NY
- Optimo — 150 East End Ave.
New York City, NY
- Americké velvyslanectví
v Praze

MIKI SPIGL

Cermak Road Realty
6226 záp. Čermák tř.
Berwyn, Ill.
č. tel. : 484-4800

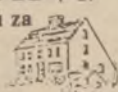
PRODÁ SE

RODINNÝ DOMEK
VE WESTCHESTERU

profesionálně stavěný, velký pozemek.
Moderní kabinety v kuchyni, 2 velké
ložnice, koupelna s keramickými dlaždicemi,
jídlna, přírodní krb, hotový basement s
barem, patlo - velmi čistý! Nízké daně.
\$ 149.900,-

JIŽNÍ BERWYN

Novější dům pro 2 rodiny - 3 BD + 1.
Příjem 1.050,- dolarů za
\$ 149.900,-

Help Wanted

Bartender - Kitchen help -
Waitress - part time or full time.
Tel. 484-6733.

DIRECT CARE STAFF

Not-for-profit organization serving children and adults with mental retardation and other developmental challenges seeks Direct Care Staff to assist clients with daily living skills. A variety of full and part-time positions are available and there are three shifts to choose from. Must have high school diploma or equivalent and be an insurable drive. Call Michele Begovich at 708-358-5510, Ext. 119, for more information or send application letter to:

LITTLE CITY FOUNDATION
1760 West Algonquin Road
Palatine, IL 60067
Equal Opportunity Employer M-f

DRIVERS WANTED

Trucking company
Tractor/Trailer
With 3 years experience
Good pay and benefits
(312) 538-8100

Apt. for Rent

2-room bsmt. furnished apt.
Also 5 rooms (unfurnished)
CALL 652-1553

Škót sedí v taxiku, ktorému dolu kopcom zlyhali brzdy.
— Nemôžem zastaviť! Čo mám robiť?
kričí šofér na zákazníka.
— V prvom rade vypnite taxameter!

Žádost o spolupráci

Obracíme se na vás s informací,
která by mohla váš list zajímat.

Před rokem jsme navázali styk s ústředním Little League Baseball v USA. Po ročních přípravách, po sametové revoluci (jenž vše zjednodušila), jsme v dubnu 1990 založili pražskou pobočku LL a 13. května 1990 se uskutečnil první turnaj čtyř žakovských mužstev. První nadhoz provedl pan Mark Wentworth - kulturní atašé velvyslanectví USA v Praze. Dále byli přítomni zástupci Společnosti přátel USA a řada příznivců baseballu a rodiče hráčů. Vítězem se stalo mužstvo Slavoj a zřejmě se náš all stars team zúčastní evropského turnaje v Německu. Všechna mužstva měla dresy a některou výstroj dodanou prostřednictvím zástupce LL v Polsku pana Kokosky, který nám při své dubnové návštěvě byl velmi nápomocen. Hřiště a vybavení jsou limitujícím faktorem rozvoje baseballu v Československu. Proto jsme rádi za pomoc organizovanou LL spočívající v metodické a materiální (zánovní výstroj) pomoci.

Obracíme se vaším prostřednictvím na přátele baseballu, kteří by byli ochotni pomoci jakýmkoliv způsobem. Budete mít i v budoucnu zájem o informace týkající se rozvoje LL a baseballu u nás?

S pozdravem
Karel Polata, tajemník

Je mi 24 let a rád bych pracoval v USA nebo v Kanadě u českého farmáře. Komunisté nám při té jejich t. zv. 'kolektivizaci' zemědělství všechno sebrali. Tohle jsem sice nezažil, ale znám to z vyprávění. Chtl bych proto u některého našeho českého krajana v Americe nějaký čas pracovat a vydělat si na koupení hospodářství. Přijal bych práci i jinde než na farmě.

LADISLAV ŠVEC
756 54 Zubří 1047
Czechoslovakia-Europe

SOCIALISTICKÉ VTIPY

"Co házíte na policii?" ptá se západoevropský turista polského demonstranta. "U nás doma, když se proti něčemu protestuje, tak demonstranti vrhají na policajty rajská jablíčka a vejce."

"To máte tak", odpoví Polák, "kdybychom měli rajská jablíčka a vejce, tak bychom neprotestovali."

(312) 484-1118

marina's
BEAUTY SALON
Home of the finest permanent waving

Visit Marina's new salon — formerly at 26th St. & Hamlin, now at
6234 W. Cermak Rd., Berwyn, IL

HELP WANTED

Banking Teller

Part - time
Czech - English speaking preferred. Little Village area. Call Theresa Medo:
1-312-521-3270

Immediate Openings

Active Fabricators, a leading Willowbrook manufacturer, has immediate openings for qualified individuals for the following positions:

MACHINE OPERATORS
(1st and 2nd Shifts)

Experience is helpful, but company is willing to train. These are full time positions. For immediate consideration, call (708)986-5241 between 9:00AM and 5:00PM, Monday thru Friday. English speaking skills are important to this position:

ACTIVE FABRICATORS
7850 Quincy
Willowbrook, IL. EOE

V Česko-Moravsko-Slovensko-Slezsku ted' prý každý nosí OF, což prý znamená - Očekávám Funkci!

Nová kniha

Právě vyšla kniha Petra Romana "Vlečen pod šibenici". Autor odsouzený k trestu smrti, očítý svědek, poutavě a s napětím vypráví o období stalinismu v naší vlasti. Kniha by měla být v každé rodině a měli by ji číst příslušníci všech generací. Cena 20 dolarů plus 2 dolary poštovné a expedice. Objednávky: Editions VERITAS, C. P. 2130, Ste-Julie, Qué. Canada J0L 2C0.

HELP WANTED CHILD CARE

Mature, full time. Live in or out.
Housekeeper, cook, Nanny,
free some weekends.
Speak English. Experience
preferred.
CALL 246-0705

LIVE IN COMPANION HOUSEKEEPER

Non smoker to care for elderly woman in Florida. New 2 bedroom home ready August 4th. Room and board included with negotiable salary.
CALL Days (708) 859-2248 or after 5 pm (708) 879-5849
Please respond in English

Služby zákazníkům

Ve věci soudních rehabilitací a majetkoprávních nároků vám poskytneme plně právní zastoupení
soudního
soukromý advokát
JUDr. Tomáš HOLAS
Jungmannova 5
110 00 Praha 1.
Czechoslovakia-Europe

Rozhovor s Lidou Baarovou

Paní Baarová, jak to vlastně s Němci bylo?

Nejšťastnější léta mého života jsou spojená s Barandovem, se jmény Miloš Havel, Vladimír Slavínský, Karel Lamač. Byla jsem mladá, slavná, oblíbená.

K osudnému rozhodnutí došlo v roce 1934. Tehdy jsem to pokládala za veliké štěstí. Angažovala mě největší německá, myslím že i evropská, produkční firma UFA. Natočila jsem tam svůj první mezinárodní film. UFA byla světová firma a to znamenalo něco, co u mých tehdy 19 českých filmů bylo nemožné: že se nový film bude promítat po celé Evropě a zřejmě i v Americe. Film se jmenoval Barcarola a otevřel mi cestu k německému filmu. Musím říci, že o nacismu se tehdy u nás nevědělo téměř nic. Tím méně jsem věděla já, mladá dívka žijící jen pro film.

Jednou při natáčení v ateliéru začal z ničeho nic velký rozruch. Přicházel Vůdce. Nějaký Herr Hitler, předseda vlády či co, každý ho v Berlíně chválil, jak svou zemi v poslední chvíli zachránil před

bolševismem a krveprolitím, odstranil nezaměstnanost a zavedl pořádek. Nic víc jsem o něm nevěděla. Byl tam s ním tenkrát doktor Goebbels, šéf veškeré německé kultury.

V říšském kancelářství pořádal Hitler čas od času večeře pro umělce. Ve velkém sále seděli ministři spolu s téměř všemi významnými umělci, režiséry a herci. Pozvání k Hitlerovi považovali všichni za vyznamenání. Na tyto recepce jsem byla několikrát pozvána, to se prostě nedalo odmítnout. Tam si mě také povšiml doktor Goebbels. Využil každé příležitosti, aby se mi dvořil a já jsem nejen podlehla, ale dokonce se do něj zamilovala.

Věděla jste už, co tento muž představuje?

Pořád jsem si tehdy myslela, že jeho strana jsou národní socialisti, něco jako strana ministra Beneše v Praze. Copak jsem tehdy před Křišťálovou nocí a před vyhlášením norimberských zákonů věděla, že se chystají na Židy? S Goebbelsem jsem se o politice nikdy nebavila.

Hrála jsem a milovala pana ministra. Netušila jsem, že neustále mám v patách špicly a gestapo. Pak přišel den, kdy si Goebbelsova manželka u Hitlera stěžovala.

Pokračování na straně 12

Československý výrobce ...

Čtyři velcí japonské výrobci motocyklů - Honda Motor Co., Yamaha Motor Co., Kawasaki Heavy Industries Ltd. a Suzuku Motor Co., - navštívili Brodce. Zatím co návštěvy byly pouze "prvními kontakty", jak říká pan Černohorský, zástupci společnosti zdáli se býti vážnými zájemci, neboť chtějí vyrábět co nejbližší evropským trhům.

Mezitím však Jawa, jejíž motocykly kdysi bývaly oceňovány oddanými fanoušky v Evropě a ve Spojených státech, zápasí, aby přežila. Pan Černohorský, kterému je dvaapadesát let, ukazuje návštěvníkovi brožúrku, která dělá reklamu modelu Jawy TS 350. Když byl otázan, jaké ostatní modely Jawa vyrábí, jen potřásl hlavou a řekl, že s výjimkou asi jednoho tisíce závodních strojů, které Jawa vyrobí za rok, TS 350 je celá jejich výroba.

"Toto je ovšem pohroma" říká a dodává, že toto je pouze jen jeden pouliční model, "protože to je vše, co Sověti chtěli". TS 350 je poháněn dvoutaktním motorem, který byl navržen před více než třiceti lety a naprosto neodpovídá předpisům o výfuku plynu a ostatním standardům některých západních zemí. Ale je však laciný a snadno se opravuje. Více než 70 procent těchto motocyklů, které Jawa vyrobila ročně, šlo do SSSR a Polska. Díky sovětským a polským ekonomickým problémům a československé revaluaci její vlastní koruny proti rublu, tyto trhy se jistě zmenší, zatím co nikde ve světě nebude kupce, který by je nahradil.

Vzdor nízkým cenám modelů TS 350 v Západním Německu - 3,600 německých marek (2,120 dolarů), srovnáno s asi DM 6,600 (\$3,540)

za západní model stejné velikosti - Jawa prodá méně než 100 motocyklů na německém trhu. Tak jako je pravdou o většině československého průmyslu, říká pan Černohorský, našim problémem je kvalita. A toto, tvrdí dále, je dědictví oficiálního komunistického programu z padesátých let, ke kterému bylo referováno jako "velká lopata", neboť zdůrazňoval kvantitu nad kvalitou.

Tato nebyla filosofie společnosti v roce 1929, když Jawa byla zakládána inženýrem a konstruktorem Františkem Janečkem. Pan Janeček původně začal s výrobní licencí Němci zkonstruovaného motocyklu Wanderer, ale záhy založil vlastní totožnost Jawy tím, že vyráběl laciná vozidla s novými konstrukčními novinkami.

Dnes Jawa plánuje vývoj dvou nových modelů pro západoevropský trh v roce 1993, říká pan Černohorský. Aby mohl toto dokázat, potřebuje pomoc. Co Jawa může nabídnout cizímu výrobci, mimo zručných pracovních sil, je přístup k asi 37 akrům země, které vlastní. Omezení na vlastnictví země, cizinci nebudou asi zrušena v dohledné době, ale podnik s možnostmi jaké má Jawa, mohou usnadnit takovýto přístup.

Mr. Černohorský doznává, že čas rychle utíká a jestliže vláda dovolí vlastnictví cizincům, pak Jawa ztratí svou nezávislost. "V době jednoho měsíce", dokončuje, je zcela možné, že toto bude jen jediná alternativa".

Hvězda, která...

Pokusila jsem se zachránit a dojednávala si smlouvy s Hollywoodem, jenže všechny dopisy procházely rukama gestapa. Až jednoho dne mě navštívil vůdcův tajemník Schaub a zakázal mi opustit Německo a nesměla jsem už ani hrát v německých filmech. To byl výsledek intrik, jež proti Goebbelsovi vedli někteří jeho soukmenovci. A já jsem byla jejich agentem proti němu.

Mé jméno se nesmělo objevit v tisku, vyslovit v rozhlase, nesměla jsem se objevit na plátně. Pod mými okny stále parkovala dvě auta, uvnitř seděli pánové v kožených kabátech. To už bylo po Mnichově.

Přesto jste se pak objevila na Barrandově...

Nakonec mi pomohl můj umělecký agent - obdivovatel Josef Fischer. Po zabrání Sudet byl na hranicích zmatek a on mě svým autem provedl zpátky domů.

Sotva jsem se začala vzpamatovávat, přišel další šok. Okupace zbytku Československa. Padl na mě starý berlínský děs.

Ale nic se nedělo. Až pozdě na jaře 1939 jsem se začala konečně stýkat s kolegy od filmu. Nejdříve jsem se odvážila do Lucernabaru, kde sedával Miloš Havel, Otakar Vávra, kníže Schwarzenberg, Adina Mandlová, Ljuba Hermanová, naše stará parta. Jen Hugo Haas byl už v Americe. A přibýlo několik německy mluvících pánů. Že jsem byla Goebbelsovou milenkou, s tím jsem se svěřila jen své nejlepší přítelkyni Adině Mandlové.

Miloš Havel mě také seznámil s jedním Němcem, jakýmsi dr. Holmem. Tehdy jsem nevěděla, že je to tajný agent A54, jenž československé rozvědce dodával velmi cenné informace. Byl to právě on, kdo mě pak chránil před Gestapem. Ale také mě posílal na večere se šéfem německé bezpečnostní služby v protektorátě Bohmen. Na leccos jsem se ho musela vyptávat a dr. Holmovi pak vše dopodrobna vyprávět.

Komisař Bohm o mě projevil zájem sám. Prožívala jsem dilema většiny mladých a hezkých svobodných hereček. Bylo možné pozvání na večere, do baru nebo na filmařské recepce odmítnout? Jednou, dvakrát ano, pak už to chtělo řádné zdůvodnění.

Bylo tehdy možné se stykům s nacisty vyhnout?

Styky s Němci... My filmaři jsme byli první na ráně. Dělník se s Němci stýkat nemusel, německé dosazence v továrnách znal jen od vidění a doslechu. Filmový producent nebo režisér, herec se jim nemohl vyhýbat. Možná, že mohl začít dělat něco jiného, ale kolik dělníků odmítlo vyrábět v plzeňské Škodovce dělat pro Němce? Neměl Vlasta Burian zpívat české písničky se dvěma Němci, kteří po válce nebyli zatčeni, kdežto on ano?

Skutečnost je taková, že na Barrandově se každý, kdo něco znamenal, s Němci 'zapletl'. Producent Miloš Havel, který tolika lidem od umění opatřil práci, často spíš jenom plat a záznam o zaměstnání, a zachránil je tak před totálním nasazením, se samozřejmě musel exponovat více než jiní. Přesto se nikdy nezměnil, byl to poctivý český filmový producent. Když však Miloš Havel velmi potřeboval, aby tito lidé promluvíli a řekli pravdu, mlčeli, přestože jejich slovo by platilo víc než moje.

Ale to jsem odbočila. Už na jaře 1941 mi Miloš Havel řekl, že německý ředitel barrandovských ateliérů Schulz mě zakázal obsazovat do všech filmů. Příkaz dostal od K. H. Franka a ten zase z Berlína. Až o něco později mi Miloš Havel domluvil angažmá v Itálii. O válce jsme tam skoro nevěděli... Doufala jsem, že se v Římě dočkám spojenců. Ale na poslední chvíli mě Gestapo sebralo a musela jsem se vrátit do Prahy. S filmem byl konec.

Před koncem války jsem odjela do Rakouska a tam mě nakonec Američané jako milenkou dr. Goebbelse zatkl. Každému bylo jedno, že se vše odehrálo před válkou a že mě Němci považovali za svého nepřítele. Co kdyby mi ministr býval ve slabé chvíli svěřil nějaké říšské tajemství?

Američané mě pak odvezli do Prahy, kde jsem byla vězněna. Nikdy mě však před soud nepostavili, nikdo mě vlastně neobvinil... A tak mě na vánoce 1946 pustili.

Několikrát jste se zmínila o Miloši Havlovi...

Miloš Havel byl jedním z mých nejlepších přátel. S dr. Holmem ho nespojovalo jen přátelství, ale i vysíláčka v Milošově voze, kterou dr. Holm používal ke spojení s československou zpravodajskou ústřednou generála Moravce v Londýně. Vysíláčka měla šifru René.

Znála jsem i Milošova bratra Věnu Havla, byl inženýrem a spravoval celou Lucernu. Dnešního prezidenta, Václava Havla, který byl tehdy dítě, jsem nepoznala. Přestože jsem viděla jen jednu z jeho her, byla to vídeňská premiéra hry Gartenfest (Zahradní slavnost), myslím, že je to výborný dramatik.

Jaký je váš názor na současné dění v Československu?

Ted' mám snad největší radost v životě. Že se to konečně obrátilo. Je hrozné, když si člověk vzpomene, co všechno lidi prodělali, jaká to byla hrůza. Vždyť moje sestra (herečka Zorka Janů - pozn. autorů) se musela zabít, moje matka zemřela při výslechu. Mého otce vyštvali z

Po přemnohých utrpeních a křivdách, úsměv z tváře Lidy Baarové dosud nezmizel.

vily na Novou Ves, ani penzi mu nechtěli dát, až se za něj vzali dělníci. To bylo hrozné doby.

Čtěla byste se vrátit zpátky do Československa?

Je těžké na takové otázky najednou odpovědět. Jsem vykořeněná z Československa, byl to můj domov a nikde jinde jsem se nikdy doma necítila.

Úplně odříznuta od vlasti však nejsem. Často mi piší diváci, kteří viděli některé moje filmy, třeba Turbínu, Maskovanou milenkou, Dívku v modrém. Jsou to milé pozdravy, často kupodivu od mladých lidí. A když jsem v Heidelbergu před lety hrála Čapkovu Věc Makropulos, dostala jsem po premiéře z Prahy blahopřání dokonce od paní Olgy Scheinpflugové.

Občas mě také navštíví i někdo ze starých českých kolegů, kteří se nebojí ke mně hlásit. Jsou ovšem i takoví, pro které jsem hotovým přízrakem.

Vzpomínám na 'setkání' s výborným režisérem Otakarem Vávrou. S ním jsem natočila několik filmů, a také svůj poslední český film Turbína v roce 1941. Když jsem Otakara Vávru v 60. letech potkala na filmovém festivalu v Benátkách, měla jsem obrovskou radost. Přiběhla jsem zezadu k němu, položila jsem mu ruku na rameno a povídám: "Nazdar, Otakare!" Vávra se otočil, krev mu zmizela z tváře a vyjel: "Ježíšmarjá!" a doslova přede mnou utekl.

A váš osobní život?

Po mnoha peripetiích jsem se nakonec provdala za skvělého člověka, lékaře Kurta Lundwalla. Bohužel už také nežije. Stýkám se jen s několika přáteli.

Když se zamyslím nad svým životem, cítím čisté svědomí. Jako mladá, úspěšná a slávou opilá herečka jsem se nešťastně zapletla, aniž jsem si vůbec uvědomovala, oč jde. Vědomě jsem neublížila nikomu. Celý život jsem zůstala Češkou, přestože jsem měla mnoho příležitostí svou národnost vyměnit za kariéru. A snad jsem svou mladistvou naivitu odpykala víc než jiní, kteří tak naivní nebyli.

*

Veřejné mínění ji odsoudilo jako děvku. Skutečnost, jak už to bývá, je méně jednoduchá. Když ji Američané v pětáctýřicátém převezli ze své okupační zóny do Prahy, byla jeden a půl roku vězněna na Pankráci. Pak ji bez soudu propustili. Nebylo nic konkrétního, zač ji potrestat. Ale jednou vypálené stigma Lidy Baarové, narozené roku 1913, zůstalo.

V roce 1938 uprchla z Říše a v roce 1948 z Československa... Krásná žena, vynikající herečka. Točila s Otakarem Vávrou, Karlem Lamačem, Vittorioem de Sicou, Fellinim... Na jedno děvče zážitků až, až.

Nesmírně společenská, nesmírně osamělá. Zná slávu úspěšných premiér i noční útěky, při nichž jde o vše. Dnes žije ve své vile v sousedním Rakousku. Čtyři desetiletí se o ní u nás raději mlčí.

Dodnes se jí ve zlých snech zdá o pankráckých vyšetřovatelích. Cítí hlaveň pistole vrazenou do žeber a uši zaléhají řevem: "Přiznejte se, kurvo! Vy jste kráva blbá, kurvo!" To druhé, když se nepřiznala. Nebylo k čemu.

Příležitost pro dělníky
z východní Evropy

Británie přijímá

Londýn - Británie, která je tak skoupá na vydávání pracovních povolení pro cizince a je nejpodezíravější z evropských zemí při udělování víz návštěvníkům přicházejícím z východní Evropy, počítá letos v létě s 1500 sezónními dělníky právě v této části kontinentu. Oznámil to včera londýnský deník The Daily Telegraph.

"Jde o pomoc při žních, pěstování zeleniny a v ovocnářství. Nekvalifikovaní dělníci, ponejvíce studenti z Polska, Československa a Maďarska, obdrží tříměsíční povolení k pobytu tak, že se

budou muset vrátit nejpozději do 30. listopadu." uvedl list. Uvedl, že odměna za tuto práci se bude rovnat běžnému platu, t. j. nejméně 112 liberám týdně.

"Ministerstvo vnitra projevilo obavy, aby se návštěvníci v Británii 'nezatoulali', prozradil The Daily Telegraph. Z jeho článku vyplynulo, že vedle potřeby sezónní výpomoci jde i o zájem ministra zemědělství Johna Gummara, který by po návštěvě v Polsku chtěl dát polským rolníkům a studentům možnost seznámit se s praxí zemědělské činnosti v Británii.